

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

Prenumerata - Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams - 1 year \$6.00
pusei metų - 6 months ... \$3.00

KELEIVIS

636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS

Lithuanian Weekly
Publisher in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1966

KELEIVIS

Address
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 17

"Keleivio" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1970 METŲ BALANDŽIO - APRIL 29
Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro numerio kaina 20 centų

66-TIEJI METAI

Raudonoji Kinija paleido savo pirmąjį satelitą

Jis rodo ne tik komunistinės Kinijos techninę pažangą, bet didina ir karo grėsmę laisvajam pasauliui.

Komunistinė Kinija praėjusią savaitę paleido į erdvę pirmąjį savo pagamintą 380 svarų satelitą, kuris, skridamas aplink žemę, užgiedojo Kinijos revoliucinį himną "Rytai yra raudoni". Tuo būdu ir kinai pakilo į tarpą tarp didžiųjų valstybių, kurios tokių satelitų pripildė erdvę arba jau sugeba juos ten paleisti. O tokios valstybės yra JAV, Sovietų Sąjunga, Anglija, Prancūzija ir Japonija.

Šis pirmo kinietiško žemės satelito iškelimas kartu sukilė ir kitų valstybių susirūpinimą. Tas faktas rodo, kad Kinija jau turi pasigaminusi ir pakankamai pajėgių raketų, kurios gali išsauti ne tik erdvėlaivius, bet ir atominių bombų krovinius.

Tuo būdu nepaprastai didėja Kinijos grėsmė ne tik kaimyninei Sovietų Sąjungai, bet ir JAV-bėms. Nors kai kurie žurnalistai bando to kiniečių laimėjimo reikšmę mažinti, sakdami, kad tai padaryta, norint nukreipti tautos akis į erdvę nuo žemiškų sunkumų, bet kariniai ekspertai reikią pagrįstą suirūpinimą. Tokį susirūpinimą pareiškė ir JAV krašto apsaugos sekretorius.

Šis įvykis, atrodo, atitinkamai paveiks ir JAV priešraketinių raketų statybos planą, kurį vis kritikavo vadinais kiniečių taikos balandžiai kongrese ir senate, nenorėdami skirti tam reikalui lėšų. O tas klausimas bus vėl svarstomas šiomis dienomis.

Tenka priminti, kad savo didžiausius priešus tiesioginiai ar netiesioginiai sustiprino pačios JAV-bės. Sovietai kadaise iš čia pasivogė atominių bombų gamybos planus, o Kinijai JAV išaukino ir išmokslino gabius mokslininkus, kurie dabar jau ginkluoja raketomis ir atominiais bei hidrogeniniais ginklais. Nors kiniečiai raketas pramogos reikalams jau mokėjo gamintis prieš 1,000 ar daugiau metų, bet dabartinės jų karinės raketos pagamino mokslininkai, kuriems vadovavo MIT čia baigęs mokslus ir buvęs amerikiečių aviacijos pulkininkas ir kitoks aukštas pareigūnas Chien Hsueh-shen. Jis, kaip įtariamas komunistas, buvo iš JAV išleistas į Kiniją ir ten, kaip matome gerai pasidarbavo.

Dabartinis kinų satelitas aplink žemę apskrenda per 114 minučių. Jo paleidimas, signalai ir kiti daviniai yra uoliai sekami įvairiais elek-

troniniais JAV ir kitų kraštų įrankiais. Ne visos apie jį turimos žinios yra skelbiamos. Bet pabrėžiama, kad po šio pirmo bandymo kiniečiai pabandys paleisti ir erdvėlaivį su žmogumi bei sudėtingesnius satelitus.

Vliko pirmininkas

Tolimuosius Rytuos

Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas š. m. balandžio 21 d. išvyko į Tolimuosius Rytus. Gegužės mėn pradžioje lankysis Australijoje. Numato grįžti į New Yorką apie gegužės vidurį. Dr. J. K. Valiūniui išvykus, Vliko pirmininko pareigas eina vicepirmininkas dr. B. Nemickas.

Steigiamojo Seimo minėjimai

Vlikas praneša, kad, rengiant Lietuvos Steigiamojo Seimo minėjimus, priimant atitinkamas rezolucijas ar nutarimus, lietuvių ar anglų kalbomis paruošti projektai galima gauti Vlike.

Steigiamojo Seimo minėjimus rengia ir nori tokius projektus gauti, gali kreiptis adresu: ELTA, 29 W. 57 St., New York, N.Y. 10019.

Protestai dėl Lenino sukakties

Tie, kurie numato J. Tautų padalinii UNESCO pasiųsti protesto raštus, ryšium su Lenino 100-ja gimimo sukaktimi, gali Eltoje gauti ir prie protesto prijungti Eltos Informacijose paskelbto str. "Antroji Lenino medalių pusė" vertimo į anglų kalbą tekstą. Rašyti adresu: ELTA, 29 W. 57th St. New York, N.Y. 10019.

Maskva nori didesnio gaisro Azijoje

Sovietų spaudos agentūra Tass paskelbė, kad JAV nenori taikos Azijos pietryčiuose, kad jos plečia karą, todėl ragina šiaurės Vietnamą sudaryti bendrą frontą su Laosu ir Kambodija prieš JAV-bes.

Taigi, Maskva nori dar didesnio gaisro tolumojoje Azijoje, o Washingtono dar yra galvojančių, kad Maskva padėsianti ten sugrąžinti taiką.

SLA rinkimų rezultatai

Tėvynėje paskelbta, kad iš M. Klimo, A. Miliausko ir Br. Spūdierės sudaryta komisija suskaičiavo paduotus balsus ir gavo šitokius rezultatus:

Už P. Dargį į prezidentus balsavo 1,358, už A. Capliką į viceprezidentus — 1,372, į sekretorius už A. Budreckį — 1,186, už P. Janušką — 249.

Už E. Mikužytę į išdininčius — 1,305, į išdo globėjus už S. Briedį — 861, už J. Milerytę — 846, už A. Sukską — 606, už V. Adamkų — 457 (išrinkti pirmieji du), už dr. S. Biežį į daktarus kvotėjus — 1,345.

Dar viena nauja respublika

Maža Afrikos valstybėlė Gambija (iš viso 360,000 gyventojų) 1965 m. gavo nepriklausomybę, bet savo valdovu laikė Britanijos karalių. Dabar buvo įvykdytas žmonių atsisakymas (referendumas). Žymi dauguma balsuotojų pasisakė už respubliką.

Svarbiausia Gambijos eksporto prekė yra žemės riešutai (peanuts).

Taigi, tokie maži ir atsilikę kraštai gali laisvai savo likimą tvarkyti, o tokios senos ir kultūringos valstybės, kaip Lietuva, Latvija ir Estija tos atimtos teisės iš okupanto nesulaukia ir turi nešti joms uždėtą svetimą jungą.

Kas naudojasi žemės ūkio pašalpomis

Kongresmanas Conte žada įnešti pasiūlymą, kad vienas ūkis negalėtų gauti pašalpos daugiau kaip \$10000. Jis paskelbė, kad įstaigos, kuri skirsto tas pašalpas, 46 nariai pernai patys gavo nuo \$5,000 iki \$124,412 pašalpos. Žodžiu, tomis pašalpomis naudojasi stambūs ūkiai. Jų rankose yra ir tų pašalpų skirstymas, todėl suprantama, kad pasiūlymai apkarpyti vieno ūkio gaunamų pašalpų sumą vis būdavo atmetami.

Kėsinosi nužudyti Chiango sūnų

Praeitą penktadienį New York'e vos išvengė kulkos Tautinės Kinijos prezidento Chiang Kai-sheko sūnus Chiang Ching-kuo, kai jis ėjo į Manhattan viešbutį. Jį išgelbėjo policininkas, kuris, pastebėjęs piktadarį rengiantis šauti, suspėjo jį sušaukti.

William O. Douglas

Samuel Chase

Virsuje JAV Aukščiausiojo teismo rūmai Washington'e, apačioje kairėje teisėjas William Douglas, kuriam rengiamasi iškelti bylą dėl jo nesuderinamo su teise pareigomis elgesio. (Jis, būdamas vieno fondo prezidentu, gavo per metus \$12,000 atlyginimo, o tas fondas turis tamprį finansinių ryšių su Las Vegas gemblerų klubu) Dešinėje Aukščiausiojo teismo teisėjas Samuel Chase, kuris 1805 metais m. dėl nusizengimų buvo pašalintas.

Walter Reuther vėl išrinktas

Automobilių unijos konvencija Atlantic City, N.J., savo prezidentu vėl išrinko Walterį Reutherį. Už jį balsavo 13,609 atstovai, o už jo varžovą Artą Foxą tik 220. Unija turi 1,8 mil. narių. Už ją daugiau narių turi tik transporto unija.

Savo kalboje Reutheris kritikavo Nixono politiką, pabrėžė, kad unija siekia karo pabaigos, bet kartu ir smerkia tuos, kurie degina Amerikos vėliavas. "Būti prieš karą dar nereikia būti prieš Ameriką", sakė Reutheris. Jis pasisakė prieš smurtą, nežiūrint kas jį vykdytų — juodieji ar baltieji. Netrukus prasidėsiančiose derybose su darbdaviais unija reikalaus didelių atlyginimų pakilimų, pensijų padidinimo ir kt.

Popiežius aplankė labai skurdžią Sardinijos salą. A-narchistų būrys ten sukėlė riaušes, mėtė akmenimis į pravažiuojantį popiežių. Sužeistų buvo 24, iš jų 14 policininkų, suimtų 26.

Kaip lengvai uždirba pinigus

Bostone teisiama buvęs įstaigos, stačiusios \$9 mil. vertės požeminį garažą, viršininkas Brady, kuris kaltinamas "nuokioves" \$400,000 tą statybą vykdant. Teisme buvęs statybos inžinierius patarėjas liudijo, kad jis pats Brady 1960 m. įteikęs \$261,000.

Toje byloje buvo ir daugiau asmenų apkaltintų ir nuteistų, bet Brady nuo teismo buvo pasislėpęs. Vėliau buvo suimtas, todėl ir jo byla tik dabar sprendžiama. Panašių bylų yra ne tik Bostone.

Prezidentas paskelbė, kad iš Vietnamo per ateinančius metus grąžins 150,000 amerikiečių karių, bet nepasakė tikslų terminų. Jis gali juos atšaukti kas mėnuo po tam tikrą dalį arba visus kartu kitų metų balandžio 30 d. Tai priklausys nuo padėties fronte.

Castro prisipažino, kad Kubą buvo išlipęs sukilėlių būrys, bet esą sunaikintas.

Komunistai nesulaikomai okupuoja Kambodiją

Nebojant stiprinamo pasipriešinimo, komunistai vis lenka pirmyn. Siunčiami pagalbai ginklai, bet reikia ir karių, o jų niekas nenori duoti.

Dabar ima aiškėti, kad bene geriau buvo, kai Kambodiją valdė vadinama neutralioji vyriausybė, negu dabar, kai po perversmo valdžią paėmė antikomunistai. Pasikeitus politinei situacijai, šiaurės Vietnamo kariniai daliniai ir P. Vietnamo komunistiniai partizanai ėmė taip spausti Kambodijos silpnas karines pajėgas, jog sunku joms atsilaikyti. Ir palengva komunistų kariuomenė okupuoja kraštą, artėdama prie sostinės Phnom Penh. Praeitą savaitę priešas buvo tik 42 mylios nuo miesto ir kaikur vyko kautynės tiesiai vyras prieš vyrą.

Kambodija prašo JAV pagalbos, nes, jeigu komunistai ją visą okupuotų, tai grėstų dar didesnis pavojus visam Pietų Vietnamo frontui. Tuo tarpu JAV ten nusiuntė moderniškesnių ginklų ir nežinia kiek "specialistų", komunistų veržimasis bando stabdyti amerikiečių bombonešiai, bet to maža. Priešui sulaukyti reikia ir gerai apmokytų karių, o jų ten neleidžia siųsti kongresas. Dairomasi, ar čia Kambodijai negalėtų padėti Indonezija, Malajai ir gal net Japonija, bet atrodo, kad "niekas nenori mirti".

JAV užsienių reikalų sekretorius bando tą klausimą kelti tarptautinėje plotmėje, kreipiasi į Zenevos susitarimo dėl Indokinijos signatarus, bet vargu kas iš to išeis, nes sovietai priešinasi ir laukia, kad įvykiai vystytųsi savaime komunistų naudai. Skačiuojama, kad į Laosą ir Kambodiją veržiasi apie 150,000 gausumo komunistų pajėgos. Apie 65,000 šiaurės vietnamiečių yra Laose, daugiau kaip 40,000 smaugia Kambodiją, o prie jų dar reikia priskaičiuoti didelius partizanų dalinius.

Frontuose padėtis keičiasi kiekvieną dieną, ir jos vienoks ar kitoks susiklostymas gali nulemti visą Vietnamo karą.

Buvo sukilusi Haiti krantų sargyba ir iš trijų laivų apšaudė prezidento Duvalier rūmus.

! Baltuosius Rūmus atėjo prezidentui adresuotas siuntinys su namų darbo bomba. Ji buvo pastebėta, tikrinant visus gaunamus siuntinius.

Sekmadienį Bostone buvo "Patusk, Amerika" sąjūdžio demonstracija, kurioje dalyvavo kelios dešimtys tūkstančių žmonių. Kalbėtojų tarpe buvo akt. Bob Hope, sen. Brooke ir kt.

JAV ambasadorius Jordanas Harrison Symmes, kuris po nukreiptų prieš JAV demonstracijų buvo atšauktas.

Bank of America, didžiausio banko pasaulyje, prezidentas Louis Lundborg JAV senato užsienio reikalų komitetui pareiškė, kad karas Vietname yra didžiausia klaida, dėl kurios suiro JAV ūkis ir buvo pakenkta Amerikos biznui.

Kambodijos ambasadorius Khim Tit Jungtinėse Tautose. Jam tenka sunkus uždavinys atkreipti šios pasaulinės organizacijos dėmesį į savo krašto padėtį ir surasti būdą jai gelbėti.

Gegužės Pirmoji

Jau praslinko aštuonios dešimtys metų, kai Gegužės Pirmoji buvo paskelbta darbininkų vienybės švente. Per tą laiką darbininkijos pasiekta milžiniškų laimėjimų, kurie toli pralenkia pirmuosius Gegužės Pirmosios reikalavimus. Tada įsikūrusio Socialistų Internacionalo darbininkija buvo raginama kovoti dėl 48 darbo valandų savaitės, šio tokio aprūpinimo ligos, nedarbo atveju, geresnės apsaugos darbe nuo nelaimingų atsitikimų.

Šių dienų akimis žiūrint, tai buvo labai kuklūs reikalavimai. Bet ir tie reikalavimai, kol jie buvo įvykdyti, neapsiėjo be sunkios kovos ir daugybės aukų.

Lietuvoje Gegužės Pirmoji pirmą kartą atsargiai ir kukliai buvo paminėta 1892 m. Nuo tų metų Lietuvos darbininkija tą dieną tai vienur, tai kitur pasireiškėdavo su savo reikalavimais ir kukliomis demonstracijomis. Tikta 1896 m. Gegužės Pirmoji, kuri sutapo su Lietuvos Socialdemokratų Partijos įkūrimo diena, buvo plačiau paminėta. Nuo to laiko kasmet ta proga Lietuvos Socialdemokratų partijos vardu buvo leidžiami atsisaukimai į darbo žmones.

1899 m. Gegužės Pirmąją dieną Vilniaus darbininkai surengė viešą demonstraciją, kurią policija išvaikė. Buvo suimtų, sužeistų ir ištremtų. 1902 m. tą dieną veik visuose miestuose buvo demonstracijos, o Vilniuje viena policija net nebepajėgė demonstrantų išvaikyti, todėl teko pasiųsti kariuomenės dalinį. Vilniaus gubernatoriaus įsakymu suimtieji buvo nuplakti rykštėmis.

Šiandien anų dienų darbininkų reikalavimai įvykdyti. O ir šių dienų reikalavimai — 35 darbo valandų savaitę — dalis darbininkų taip pat jau laimėjo.

Anuomet bijota, kad, darbo valandas sutrumpinus, žlugdys pramonė ir pakriks visas ūkis, o dabar gyvenimas parodė visai ką kita.

JAV buvo pirmoji valstybė, kurioje buvo įvesta 48 valandų darbo savaitė, o šiandien, kaip minėta, čia bedirbama 40 val., o kaimur tik 35 valandas, turima senatvės pensija, draudimas nedarbo atveju, o taip pat ir nelaimingų atsitikimų atvejis, apmokamos atostogos ir kt. Ir čia visa tai pasiekta į unijas susisipietusių darbininkų bendromis didelėmis pastangomis. Visoje laisvoje Europoje taip pat darbininkų sąjūdis yra stiprus ir daug laimėjęs.

Bet yra šalių, kur darbininkijos unijos yra išprievartautos, neturi teisės savarankiškai veikti ir ginti darbo žmonių reikalus. Tai ten, kur yra vienos partijos diktatūrinė valdžia.

Tokioj padėty nūnai yra ir Lietuva. Tiesa, Sovietų Sąjungoje, taip pat ir Lietuvoje, kuri prievarta į ją įjungta, Gegužės Pirmoji yra paskelbta valstybine švente. Tą dieną darbo žmonės išsiriakia žygiuoti gatvėmis ir sukauti partijos nukaltus šūkius, kurie nieko bendro neturi su šalies darbininkijos reikalais.

Kaip kasmet, taip ir šiemet Socialistų Internacionalas išleido atsisaukimą į pasaulio darbininkiją.

Prieš 40 metų Socialistų Internacionalo Gegužės Pirmosios proga išleistame atsisaukime buvo priminta ir Lietuva. Ten štai kas buvo pasakyta:

"Diktatūros ir naujojo teroro viešpatavimas susilaukė dviejų sunkių smūgių: nuvirto Ispanijos diktatorius Primo de Rivera ir Lietuvos viešpats Voldemaras. Bet nei Ispanijoje, nei Lietuvoj kova dar nebaigta. senosios oligarchinės galybės dar tebekovoja prieš jauną, kylančią demokratiją.

"Kai Ispanijoje ir Lietuvoje kova eina dėl demokratijos įgyvendinimo ir dėl fašizmo gynimosi sutriuškinimo, tai kitose šalyse kovos tikslas yra išlaikyti demokratiją ir fašizmo puolimą atremti.

"Dėl to mes Gegužės Pirmąją dieną siunčiame visų diktatūros šalių darbininkams savo sveikinimus ir pažadame savo aktinę solidarumą visiems kenčiantiems dėl savo politinių įsitikinimų, vis viena, ar jie vargsta Lietuvos kalėjimuose, ar Mussolinio salose, ar kitokiuose urvuose, į kuriuos diktatoriai savo aukas pasmerkia".

Tie žodžiai tinka ir šių dienų Lietuvai. Nūdien Lietuvos žmonės, kurie viešai pareiškia savo nepasitenkinimą, yra persekiojami, baudžiami, varomi į vergų darbus. Be to, Lietuvos valstybinis gyvenimas yra sustabdytas, kraštas okupuotas.

Neabejojame, kad Lietuvos darbo žmonės Gegužės Pirmosios proga prisimena kovas dėl Lietuvos laisvės, dėl darbininkijos geresnio gyvenimo ir, tai prisiminę, ryžtasi atsargiai, apdairiai eiti toliau kovos keliu ir laimėti. O laimi tie, kurie kovoja. Nieko nėra amžino. Neamžina ir bolševikinė santvarka.

JAV-bėse Gegužės Pirmoji nėra prigijusi. Darbo šventei čia yra skirta kita diena.

J. Vika.

Austrijos sostinėje Vienoj prasidėjo JAV ir Sovietų Sąjungos konferencija atominių ginklų apribojimo reikalais. Paveiksle iš kairės į dešinę JAV delegacijos pirmininkas Gerard Smith, JAV delegacijos narys ir buvęs ambasadorius Maskvoj Llewelyn Thompson ir sovietų delegacijos pirmininkas Vladimir Semenov. Manoma, kad ta konferencija užtruksianti labai ilgai.

Pasaulis aplink mus

(Tęsinys)

ANTISEMITIZMAS

Antisemitizmas — sena pasaulio gėda, bet, matyt, okia ji laikam maloni, kad nuolat vis prasiveržia kur nors iš naujo. Mes, lietuviai, rgi susilaukdavome jo reiškinį savo krašte tiek anais dar antisemitinės rusų imperijos riboje gyvendami, kai žmonės, ypač kaimuose, gėdino vieni kitus, kad žydai nuvažiuavę į miestą prieš Velykas gali papiauti ir kraują macams kepti panaudoti, tiek jau ir nepriklausomybės laikais, kai verslininkai pradėjo antižydišką sąjūdį, stengdamiesi riksmu išgaudinti Lietuvos žydus. Verslininkams, žinoma, nebebuvo ko rimtai karščiuotis, jie pirmavai atėjo reikšti savo pavydo. Žydai, tiesa, Lietuvos gyvenime buvo įsitvirtinę labiausiai ten, kur duona balčiausia. Jie buvo prekybininkai, jie — profesijų žmonės, ypač gydytojai. Bet nepriklausomybės laikais steigėsi Maistas, Lietūkis, Pienocentras ir kitos tokios bendrovės ir kooperatyvai, jaunimas ėjo mokyti praktiškų profesijų, ir be jokios bėdos žmogus galėjo savo verslą ar grūdus ar linus parduoti, kur jam parankiau, ir pas lietuvių gydytoją nueiti, jei jam maloniau. Dėl to ir triukšmo nebebuvo ko kelti, nes klausimas išspręstas taikiomis varžybomis, kurios ne paastrieno santykius tarp žydų ir lietuvių, bet greičiau susvelnino.

Dėl to paskutiniaisiais nepriklausomybės metais verslininkų sukeltas "gevaltas" atrodė dirbtinis, nereikalingas, pavėluotas, greičiau atneštas iš Vokietijos, negu savas. Protingi žmonės žydų klausimą jau buvo sutvarkę taip, kaip jis turi būti tvarkomas, kad nekiltų tarp tautybių pavydo ir nesusipratimų.

Bet Rusija antisemitizmo neatsikrato iki šiai dienai. Tiesa, po bolševikinės revoliucijos žydai ten turėjo gerą markę, ir ne tas vienas Trockis. Jie, kaip internacionalistai, didelį savo žmonių procentą buvo davę bolševikiniam pogrindžiui, o kai po revoliucijos visos tautybės pasidarė lygios, tai iš to pogrindžio išėjo į viršūnes. Bet ar ilgai? Jei metų metais eiliniuose žmonėse buvo dalinai gyva mintis, kad gi žydai valdo Sov. Sąjungą, jei antibolševikinė propaganda kartais būdavo tiesiog suvedama į tą antisemitizmą, tvirtinant, kad visi iki vieno bolševikų vadai yra žydiškos kilmės, tai Stalinas prieš savo mirtį pats ar

jo saugumo viršininkai irgi pasirodė viešai ir atvirai, kad juose antisemitizmas dar tebėra stiprus. Juk žydai gydytojai buvo pakaltinti, kad jie norėję nuimdyti tėvą Staliną, o gal prikišę nagus ir prie Gorkio...

Antisemitizmas Sov. Sąjungoje ir po to aptyla, atvėsta ir vėl prasiveržia. Bet po Stalino mirties, kai Sov. Sąjunga šiek tiek apdraskė savo geležinę uždangą ir nebegalima jau visko nuslėpti nuo pasaulio, atrodo, žydų klausimas kas metai aštrėja. Kai apie žydų teisių siaurinimą ar jų persekiojimą žinios pasiekia užsienius, tuojau kelia balsą tarptautinis sionizmas. O tas sionizmas stiprus. Kodėl gi Sov. Sąjungos žydai negali turėti savo spaudos, mokyklų, maldyklų, organizacijų? Jei žydai neturi tų ir kitų teisių, tai, vadinas, jie susiduria su sprepas. Tarptautiniai sionizmo sambūriai juk yra laisvuose kraštuose, kuriuose tokia sprepas nežinoma. O jeigu Sov. Sąjunga neduoda savo žydams tokių žmogaus teisių, tai tegu leis išvažiuoti, nes pasaulis platus ir bus kur įsikurti ir iš ko pradėti gyventi. Jeigu ne JAV, tai galima važiuoti kurtis ir į kitus kraštus. Svarbiausia, kad šiandien besunkumų gali Izraelis piglausti kiekvieną žydą, kuris nebijo darbo ir nuolat virš galvos kabančių tokių pat semitiskų arabų bombų grėsmės. Tasai pats tarptautinis sionizmas juk ir Izraelį remia, kad jis galėtų atsiginti ir savo piliečius išmaitinti. Bet Sov. Sąjunga, de, atrodo širdim teisleidžia žydus, nors jų ir nemėgsta ar net nekencia. Iš šalies mums, žinoma, nesuprantama, kodėl ji taip nenori išleisti savo piliečių. Nemėgstamo būtų juk geriau ne aktyse nematyti. Tai duok jam pasą, ir tegu važiuoja. Dar galima ir šokių tokių vilčių savo ideologijai kitur turėti. Išvažiuos koks žydas komunistas į kita kraštą, apsidairys ir pradės visiems skelbti, kad niekur kitur nėra tokio gražaus, turtingo ir laimingo gyvenimo žydai ir ne žydai, kaip Sov. Sąjungoje.

Bet, matyti, Sov. Sąjunga bijo, kad išvažiuosieji ne pradėtų peikti to buvusio gyvenimo, nors tokia baimė greičiau tradicinė, paveldėta dar iš Stalino laikų, kai visi bijojo visu, o valdantieji apsimitinėjo, kad ir jie bijo.

Sov. Sąjungos žydai, kaip visi tvirtina, pasidarė drausni kelti balsą ir reikalauti sau teisių ne tada, kai susikūrė Izraelis, bet kaip tik tada, kai Izraelis 1967 m. per simboliškas šešias dienas laimėjo prieš arabus karą (simboliška čia tik tiek, kad po šešių bibliškų darbo dienų septintąją, taip sakant, galima jau skirti poilsui ir Izraelio Dievui padėkoti už pagalbą...). Žydas, kuris tradiciškai laikomas bailiu, štai kad tėsė, tai net baisu žiūrėti. Taigi ir Sov. Sąjungos žydas, jeigu ankščiau ir buvo liūliuojamas kalbų apie jo bailumą, pasijuto galįs parodyti, kad jis yra toks pat, kaip ir jo brolis Izraelyje.

Užtat žydų padrasėjimas tiesiog erzina Sov. Sąjungos valdanciuosius. Sovietinėje Spauloje padažnėjo žydų puolimai. Aukštos vietose sėdintieji žydai verčiami tai spaudai duoti pareiškimus, kuriuose įrodinėjama, koks geras žydų gyvenimas Sov. Sąjungoje ir kokie biau rūsi yra tie jos žydai, kurie skundžiasi. Pastaruoju metu, kaip matėme jau nebeišlaiko sovietinės spaudos nervai, ir ji pradeda aštriai puliti tarptautinį sionizmą, lygindama jį su nacizmu mes buvome pratę rusiškąjį komunizmą lyginti su nacizmu.

Tačiau pasigirsta antisemitiški įdomių naujienų ir iš Vokietijos, kuri nacių laikais išžudė milijonus žydų savo krašte ir tuose, kuriuos ji buvo užėmusi. Nors po karo antisemitizmas viešai nebesireiškė Vokietijoje, bet vis tiek protarpiais užtikdavome laikraščiuose žinią, kad sen ar ten naktį chuliganai savistomis ir šūkiu nutępėlo sinagogą ar panašiu būdu apibauriojo žydų kapus.

Paskutinis nesusipratimas įdomus tuo, kad jis keliamas visiškai kitoje plotmėje. Ši kart žinomi ir tie, kurie kaltinami antisemitizmu. Oberammergau, Bavarijoje, vyksta, kaip žinia, kasmet Kristaus kančios vaidinimai. Jie ir šiemet prasidės gegužės 16 d. O jau dabar vaidinimų ruošėjai buvo pakaltinti, kad tuose vaidinimuose yra antisemitiskų išsireikimų. Ruošėjai ginasi, bet nesutinka tokių posakių išmesti. Pasaulio žydų kongresas atkreipė į tai Miuncheno arkivyskupo kardinolo Doefnerio dėmesį ir siūlė jam bent nedalyvauti tuose vaidinimuose, kur įžeidinėjami žydai. Bet kardinolas arkivyskupas atsisakė paklausti žydų prašymo ir dalyvaus Oberammergau vaidinimuose (miestelis priklauso po diecezijai). Tas jo atsisakymas dar labiau sujaudino ir paniktino žydus.

Iš tiesų, argi Vatikano susirinkimas nenutarė, kad tradicinis metimas visiems žydams kaltės už Kristaus nužudymą turi būti pašalintas iš knygų ir iš krikščionių galvų? O jeigu krikščionys

tada, kai Izraelis 1967 m. per simboliškas šešias dienas laimėjo prieš arabus karą (simboliška čia tik tiek, kad po šešių bibliškų darbo dienų septintąją, taip sakant, galima jau skirti poilsui ir Izraelio Dievui padėkoti už pagalbą...). Žydas, kuris tradiciškai laikomas bailiu, štai kad tėsė, tai net baisu žiūrėti. Taigi ir Sov. Sąjungos žydas, jeigu ankščiau ir buvo liūliuojamas kalbų apie jo bailumą, pasijuto galįs parodyti, kad jis yra toks pat, kaip ir jo brolis Izraelyje.

Užtat žydų padrasėjimas tiesiog erzina Sov. Sąjungos valdanciuosius. Sovietinėje Spauloje padažnėjo žydų puolimai. Aukštos vietose sėdintieji žydai verčiami tai spaudai duoti pareiškimus, kuriuose įrodinėjama, koks geras žydų gyvenimas Sov. Sąjungoje ir kokie biau rūsi yra tie jos žydai, kurie skundžiasi. Pastaruoju metu, kaip matėme jau nebeišlaiko sovietinės spaudos nervai, ir ji pradeda aštriai puliti tarptautinį sionizmą, lygindama jį su nacizmu mes buvome pratę rusiškąjį komunizmą lyginti su nacizmu.

Tačiau pasigirsta antisemitiški įdomių naujienų ir iš Vokietijos, kuri nacių laikais išžudė milijonus žydų savo krašte ir tuose, kuriuos ji buvo užėmusi. Nors po karo antisemitizmas viešai nebesireiškė Vokietijoje, bet vis tiek protarpiais užtikdavome laikraščiuose žinią, kad sen ar ten naktį chuliganai savistomis ir šūkiu nutępėlo sinagogą ar panašiu būdu apibauriojo žydų kapus.

Paskutinis nesusipratimas įdomus tuo, kad jis keliamas visiškai kitoje plotmėje. Ši kart žinomi ir tie, kurie kaltinami antisemitizmu. Oberammergau, Bavarijoje, vyksta, kaip žinia, kasmet Kristaus kančios vaidinimai. Jie ir šiemet prasidės gegužės 16 d. O jau dabar vaidinimų ruošėjai buvo pakaltinti, kad tuose vaidinimuose yra antisemitiskų išsireikimų. Ruošėjai ginasi, bet nesutinka tokių posakių išmesti. Pasaulio žydų kongresas atkreipė į tai Miuncheno arkivyskupo kardinolo Doefnerio dėmesį ir siūlė jam bent nedalyvauti tuose vaidinimuose, kur įžeidinėjami žydai. Bet kardinolas arkivyskupas atsisakė paklausti žydų prašymo ir dalyvaus Oberammergau vaidinimuose (miestelis priklauso po diecezijai). Tas jo atsisakymas dar labiau sujaudino ir paniktino žydus.

Iš tiesų, argi Vatikano susirinkimas nenutarė, kad tradicinis metimas visiems žydams kaltės už Kristaus nužudymą turi būti pašalintas iš knygų ir iš krikščionių galvų? O jeigu krikščionys

Kas kitur rašoma

PEILIO POLITIKA

Australijos Lietuvių Bendruomenės leidžiamo laikraščio Mūsų Pastogė redaktoriaus rašytojas V. Kazokas kovo 9 d. numery tarp kitko rašo:

"Tačiau gyvenime yra politika, kuriai aukojama ir žmogus, ir tauta. Tai peilio politika, kurios vardan skerdžiami ir savieji, ir priešai, kuri ir savuosius padaro vienus kitiems priešais. Tokia politika yra tasai žmonijos organizme piktybinis vėžys, kuris veda prie katastrofos.

"Kai mūsų tautai taip reikalingas ir neįkainojamai brangus kiekvienas lietuvis, ar jis būtų čia, ar bet kur pasaulyje, tai atsiranda peilio politikos apastalų, kurie ne meilę skelbia lietuviui, bet neapykantą ir veisia kers to bacilas.

"Tokia politika vadovaujantis, neliks jokių kitokių priešų — mes patys jei neisiskersime, tai tikrai patys vieni kitus išspardysime į visus keturis vėjus. Ir kuo tada remsis ta didžioji politika, kai beliks tikta peilis sustirusioje rankoje?

"Tačiau peilio politikos apastalai nežino sąžinės ir ja nesivadovauja. Jų misija drumsti, kurstyti vienus prieš kitus ir griauti. Pagal juos geriau tegu nieko nelieka, jei tik ne pagal mus!

(Mūsų pabraukta. Kel. red.)

Tikime, lietuvis jau seniai išėjęs iš džiuglių ir jam šitokia politika nepakeiči.

Bet mes nesukrečiame tikime ir lietuvių tautos ateitim, ir nenorime savo tautos likimo grįsti peilio politikos. Principas — meilė visų lietuvių visiem lietuviams daugiau pasitarnaus mūsų tautai ir išlikti, ir iškovoti sau laisvę".

V. Kazokas, aišku, turi galvoje Australijos lietuvių gyvenimo reiškinį, betgi kiekvienas apsidairęs lengvai pastebės, kad tokių "peilio politikos" šalininkų netrūksta ir JAV lietuviams.

AR BENDRAUTI IR KAIP BENDRAUTI?

Apie bendravimą su Lietuva Akiračių šių metų nr. 2 pasisako Vytautas Alantas, rašytojas, publicistas, Lietuvoje 1934-1939 metais buvęs valdžios laikraščio Lietuvos Aido vyr. redaktorius ir čia dabartinis Lietuvių Žurnalistų S-gos pirmininkas. Jis taip rašo:

"Tai yra antra didžioji problema, kuri per paskutinį dešimtmetį dominavo viešojo gyvenimo scenoje. Kiek tuo klausimu prikalbėta, prisinervinta, prirašyta, paskelbta rezoliucijų, pamokymų, patarimų, pasmerkimų, protestų! Per šalį žiūrint atrodo, lyg mes būtume pasi-

šventuose vaidinimuose dar tebenori kartoti senus antižydiškus teigimus, žydai, be abejo, turi teisę pikintis ir protestuoti, nes tai, tur būt, ir yra antisemitizmas.

S. Bakaragis

šovę vaidinti kažkokią nesusigaudymų komediją!

"Mes rašome laiskus į Lietuvą, jie mums rašo į Ameriką, mes jiems siunčiame siuntinius, prie progos važiuojame jų aplankyti, jie atvažiuoja aplankyti mūsų, mes gauname (t. y. kas nori) iš Lietuvos knygų ir spaudos, visi tyli, niekas nieko nesako, bet ligi tik atvažiuoja iš Lietuvos koks menininkas ir suruošia koncertą, ir mes tuoj pradėdame "veikti": susiūbuoja nepalankiai mūsų viršūnės, ir ima drumstis apaciūs. Kažkas panašu į bičių psichologiją. Jos rūšiai sužūta, kai kumštelį į avilį. Ar nebūtų metas baigti tas komedijas?

Kai pernai Virgilijus Norėika koncertavo Windsore, aš buvau nuvažiuojęs pasiklausyti jo dainos. Ir po koncerto aš nepasidariau "merkėmis" patriotas kaip buvau, priešingai, grįžau iš koncerto didžiudamasis, kad lietuvių tauta, nežiūrint nepalankiausių gyveimo sąlygų, sugeba išauklėti tokiu iškilu tarptautinio masto talentu.

"Mūsų bendravimas su Kraštu per sekantį dešimtmetį, be abejo, plėsis. Daugiau lietuvių lankysis Lietuvoje ir daugiau atvažiuos iš Lietuvos į Ameriką, žinoma, jei okupantas nenuspręs kitaip. Ne tik jų, bet ir mūsų solistai pradės koncertuoti Lietuvoje. Galimas dalykas, kad ir mūsų dailininkai pradės savitarpio bendradarbiavimą, t. y. pradės ruošti meno parodas čia ir ten. Ir tai nebus, kaip kad kankurie mūsų didžgalviai politikai galvoja, okupacijos "privatinimas": niekas "privatinis" okupacijos pripažinti negali, — bet tai bus žymus įnašas į lietuvių savitarpio ryšių stiprinimą. Aišku, negali būti tikras, kad okupantų valdžia sudarys mums tokias "palankias sąlygas".

Ar šiaip ar kitaip kalbant, mums yra gyvas reikalas tiesti rankas per Atlantą, kad galutinai neatitrūktume nuo lietuviško kranto".

Taip šiuo klausimu samprotauja Vytautas Alantas.

SPAUDĄ BEVARTANT

Šiemet sueina šimtas metų, kaip Simbirskas, prie Volgos, gimė Vladimiras Uljanovas, geriau žinomas Lenino slapyvardė. Vieniems jis didelis nieksas, kitiems — istorijos didvyris. Tiesa gali būti kur nors viduryje, nes ji visada ten, o ne kraštutinybėse. Ji slypi galvosukio išsprendime: ar "didieji" suka istoriją, ar istorija tuos "didžiuosius" pasigamina sau įrankiu? Kad Leninas turėjo lemiamo poveikio vėlesnei rusų revoliucijos eigai (prie pradžių nagų neprikišo ir net ja netikėjo), abejonių nėra. Gal dar prabėgs kelios tokios suaktys, kol bus galima bent apytikriai nustatyti tikroji Lenino rolė didrusių istorijoje. To belaukiant jau išleista ir dar bus išleidžiama visokių knygų, svarstančių Leniną ir Sovietijos ateitį. Jos įdomios ir lietuviui, nes Lietuva šiandien yra Lenino sukurtos Sovietijos praryta respublika.

(Nukelta į 7-tą psl.)

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RADIJĄ
TAS DUONOS NEPRAM.

Per anksti padėjo Keleivio lazda

Mūsų poetas ir rašytojas Juozas Krūminas, iš tėvynės bėgant nuo raudonųjų barbarų, skundėsi: "Mes kaip skruzdėlės ejom ir ejom, ir mus traiskė karo mašinos ratai". Tai vaizdinga teisybė. Daug lietuvių žuvo kečiuose, ugnies tvane liepsnojantame Drezdene ir kitų Vokietijos miestų griuvėsiuose.

Išsiblaškė svečiose šalyse kaip skruzdėlės ir pradėjome iš naujo kurti likimo apkandžiota gyvenimą. Daugeliui pavyko, ir išaugo nauji lietuviški skruzdėlynai.

Tačiau po ketvirčio šimtmečio mūsų gretos pradėjo sparčiai retėti. Užtenka tik pažvelgti laikraščio puslapiuose ir užuojautas, paskaityti mirusių parašytus nekrologus, ir tenka susimąstyti. Daug pažįstamų ir draugų iškeliauja anapus ribos.

1970 m. kovo 26 d., anksti rytą, Leonas Vitėnas išskubėjo į darbą. Vakara skubėjo namo, nes čia pat Velykos, ilgas poilsio savaitgalis, tai reikėjo tinkamai sutikti. Prisiėmimo šventę ir pavarą. Deja, likimo buvo lemta kitaip. Autobuse Leonas suspaudė baisūs skausmai. Pažįstamas bendradarbis išvedė iš autobuso, neleido nukristi ant šaligatvio, ir ligonis susmuko jo glėbyje. Atsirado daugiau žmonių ir bandė daryti dirbtiną kvėpavimą. Ligonis lyg ir sujudėjo ir nurimo. Iškviestas ambulansas Leoną nuvežė į ligoninę.

Pro šalį važiuojo žmona su dukra, bet ji būrelį žmonių nekėlė dėmesio, nes nepagalvojo, kad šaligatvyje merdinti mylimas žmogus — vyras ir tėvas. O taip netoli buvo namai. Dažnai gyvenimas pasityčioja iš žmogaus. Jau temo. Staiga telefonas. Aldona verkdamas praneša, kad mirė jos tėvelis. Nejaugi! Skubame pas nelaimės ištiktus kaimynus, nes jų namelis trečias nuo mūsų. Skubiai važiuojame į ligoninę.

Nuo pat vaikystės dieny Leoną pažinojau, nes mūsų gimtuosius Rakėnų ir Rėnių kaimus teskyrė tik du kilometrai. Arčiau velionį pažinau Zarasų progimnazijoje.

Leonas Vitėnas gimė 1914 m. Rėnių kaime, Salako vals., Zarasų apskr. ir augo gausioje šeimoje: šeši broliai ir dvi seserys. Tėvas buvo apskrūstas, gražiai tvarkė savo valakinį ūkį ir vaikus leido į mokyklą. Leonas, baikęs Zarasų progimnaziją, buvo pašauktas į Lietuvos kariuomenę. Vėliau buvo priimtas į pasienio policiją. Reikėjo saugoti tėvynės sienas nuo priešų, nes antroje ežerėlio pusėje lenkai tykojo paglemžti tėvų sodybą. Dar vėliau Leonas buvo perkeltas į viešąją policiją, kur išstarnavo iki pirmojo bolševikmečio.

Rusams okupavus Lietuvą, Leonas tuojau buvo atleistas iš tarnybos ir apsigyveno tėvų ūkyje. Retkarčiai susitikdavome Gubavos mokykloje ir atsargiai persi-

mesdavome vienu kitu sakiniu, nes buvome vietinių komjaunuolių sekami ir labai dabojami.

1941 m. ankstyvą birželio rytą L. Vitėnas vežė į pieninę pieną. Prie Gubavos mokyklos, enkavedistų saugoma, vežime sėdėjo mokytoja S. Rūkienė. Jis greitai sumojo, kas čia darosi, apsuks arklį skubiai grįžo namo ir, tėvui pasakęs sudie, dingio paežerės maldynuose. Po pusvalandžio žmonių medžiotojai atvažiavo pasiimti "liaudies priešo", bet Leonas jau buvo tamsioje girioje.

Dar nenutilo tėvynės sodybose aimanos ir nenudžiūvo nuskriaustųjų ašaros, kai 1941 m. birželio 22 d. iš Kauno radijofono pasigirdo Lietuvos Himno garsai. Išlindęs iš savo slaptojo urvejo, pirmąjį pasitikau Leoną. Jis šį kartą jau su šautuvu ant peties pastojęs bėgantiesiems priešams kelią.

Ir vėl Leonas įsijungė į tėvynės gynėjų gretas ir aktyviai dalyvavo 1941 m. sukilime. Lietuvai apsisavalius nuo raudonųjų, grįžo policijos tarnybon. Dirbo Antazavės ir Rimšės policijos nuvadose, o vėliau buvo Dūkto apsaugos policijos būrio vadu.

1944 m. vasarą, artinantis bolševikams prie Lietuvos, Leonas paliko tėviškę ir su žarasiečių pabėgėlių kolona atsidūrė Žemaitijoje. Čia vėl įstojo į organizuojamus apsaugos dalinius. Pradžioje dirbo pirmojo pulko štabe Plinkšėse, vėliau — rinktinės štabe Telšiuose.

Ventos bare prasidėjus rusų ofensyvai, štabas pasitraukė į Kretingą ir čia nestojęs išvyko Vokietijon. Leonas pateko į Lenkiją apkasu kasti. Rusams veržiantis gilvį Vokietiją, pateko Dancigo apsupimam, iš kurio išspruko ir laimingai pasiekė Daniją.

Karui pasibaigus ir vėl mes abu Wentorfo ir Spakenbergo D.P. stovyklose. Leonas ir čia nesėdėjo be darbo, bet buvo paskirtas Schleswig-Holsteino apygardos lietuvių mokyklų inspekcijos raštvedžiu.

Nematant kelių į tėvynę, 1947 m. Leonas išvyko į Angliją. Ten dvejus metus dirbo žemės ūkyje, vėliau persikėlė į Bradfordą ir dirbo tekstilės fabrikuose. Anglijoje susitiko likimo drauge Stefaniją Benetytę ir 1950 m. sukūrė lietuvišką šeimą. Turėjo nusipirkti butą ir augino dukrelę Aldoną.

Antrajame bolševikmečiuje graži Vitėnų sodyba buvo sudeginta ir sulvinta su žeme. Tėvas su dviem jauniausiais vaikais išstremtas į Sibirą ir Molotovo apylinkėje mirė badu. Jo mirtis tuo tragiškesnė, kad, gelbėdamas vaikus, jiems atiduodavo savo maisto daiktus. Taip sūnų ir dukrelę išgelbėjo nuo mirties, bet savo kaulus paliko Sibire. Kiti šeimos nariai išsilaikė ir tolimos šiaurės išvengė. Tik vienas brolis buvo labai sumuštas, nuo smūgių paralyžuotas ir tapo visiškai invalidu.

Velionis Leonas 1960 m.

WORCESTERIO NAUJIENOS

Įvairios naujienos

Clarko universiteto prof. dr. W. C. Kvaracejus paskirtas National Action Committee administratoriumi.

Balandžio 14 d. Šv. Jono kapuose palaidotas žymus amerikiečių spaudos bendradarbis Juozas A. Keblinskas, 62 m. amžiaus, gimęs iš tėvų lietuvių ir užaugęs So. Bostone. Į laidotuves buvo atvykęs dabartinis Bostono majoras White ir buvęs Collins, gubernatorius atsiuntė savo atstovą generolą, buvo daug laikraštinių. Iš Bostono buvo ir lietuvių — inž. A. Čaplikas ir F. Zaleskas.

Vaisės laidotuvių dalyviams buvo Maironio parko salėje.

Balandžio 19 d. Aušros Vartų parapijos kleb. kun. Alfonsui Volunguiui jo kunigavimo 25 m. sukakties proga buvo suorganizuotas banketas. Kun. A. Volungis yra gimęs ir augęs Worcesterį, todėl ir bankete dalyvavo apie 600 asmenų. Meninė programą atliko vargonininko Vin-

emigravo į JAV. Čia pastoviai įsikūrė ir gražiai sutvarkė savo ekonominius reikalus. Abu su žmona turėjo darbą, nusipirko vienos šeimos namuką ir dukrelei Aldonai galvojo duoti aukštąjį mokslą.

Atrodo, kad nieko nestig: saugu ir sotu, bet netikėtai mirtis sudraskė jo širdį.

Rodos ir gamta tai ankstyvai ir netikėtai mirčiai buvo priešinga, nes Velykose Hartforde siautė sniego audra ir maišėsi dangus su žeme. Bet išaušo giedras pirmadienio rytas. Būrys draugų ir pažįstamų Leoną palaidojo koplyčioje atlydėjo į Hartfordo lietuvių R. katalikų bažnyčią, o iš ten į šv. Genedikto kapines Bloomfielde. Nors buvo darbo diena, bet gražus būrelis lietuvių velioniai atliko paskutinę paslaugą. Laidotuves dalyvavo abu šimame krašte gyvenę broliai: gydytojas Povilas iš New Orleanso ir Eronius iš Chicago.

Pasiliko vargo vargti žmona Stefanija ir dukterė sturdė Aldona, kuriai dar lahai reikalingi tėvo pečiai. Lietuvoje liko trys broliai ir dvi seserys. o Anglijoje kiti gimėnės: Rainius šeima, žmonos brolis Juozas Benetis, daug draugų ir pažįstamų.

Sudiev, Leonai! Daudžiaus mes jau nesusitiksim. Tebūna Tau lengva ir svetinga, bet šalta šios šalies žemė. Čia negirdėsi tėviškos vyturėlių skambiuju trelį, ir nesveikins Tavęs Rainių papievių pempės.

Pravirks ežerai, nesulaukę Tavęs. Pakrančių bangelės linguos galvutes. Nendrynai šlamės: Kur jis? Neatplakia.

Ir klyklaus žuvėdros Kuronų palaukėj.

K. Okana

co Burdolio vadovaujamas penketukas, sudainavęs 8 dainas. Publika dainininkams daug plojo.

Miesto majoras George A. Wells kun. A. Volungui įteikė miesto raktus ir savo kalboje lietuviams pasakė daug šiltų žodžių, bet kartu pasipė suairėjusius, pasakydamas, kad šv. Patriko dienos parade So. Bostone žygiavo daugiausiai lietuvių, neou airių.

Kun. A. Volungis vialemu nuosirdžiai padėjo.

Barketui vadovavo Westfieldo šv. Kazimiero parapijos kleb. kun. Vincas Puidokas.

Per balandžio mėnesį mirė šie lietuviai: Jurgis Gibavicius (sudegė), Ona Paulukonienė, Alena Rutkauskaitė - Andersonienė, Vladas Paleckas, Vladas Zarnauskas, Gladys Pinkienė, Vincas Liutkus, Julija Matusevičienė ir Elena Petkauskienė.

Zuvo marinių seržantas Edvardas Visbaras, 21 metų jaunuolis, sprogimui įvykus iškutų stovykloje Cherry Point, N.C. Palaidotas Worcesterį.

A. Didžbaliai sugrįžo iš Arizonos, kur jie buvo nuvykę savo dukters, mokytojų jaunėlių indėnų mokykloje, aplankyti.

I gegužės 24 d. Sandaros I-sios apskrities suvažiuojamą atstovais išrinkti Jonas Dvareckas, Vincas Mitrikas, Vincas Ašmenskas, K. Zurlis, Antanas Tamulevičius, Vytautas Ilgūnas ir Jonas Stankevičius.

Vietos spauda rašo, kad šią vasarą mokyklinio amžiaus jaunimui bus sunku gauti darbo. Reikalingiausių dalykų kainos kyla, darbų nebus, todėl bus daugiau ir apilėsimų.

Anais laikais dr. Jonas Šliūpas, kun. Burba ir kt. turėjo daug vargo, kol lietuvių atskyrė nuo lenkų. Ne mažiau lietuvių nuėjo su lenkais, ir jų vaikai tapo didesni lenkų patriotai, negu tik lenkų vaikai.

Dabar nemaža lietuvių suairėja. Jų vaikai tampa karštais ariais.

J. Krasiņakas

NEW YORK, N.Y.

Batuno susirinkimas

Balandžio 18 d. įvyko Batuno (Baltiečių organizacija, kurios tikslas kelti Pabaltijo valstybių klausimą J. Tautose) metinis susirinkimas.

Šių metų pirmininku išrinktas estas dr. Heino Alms, kuris pakvietė latvi kun. N. Trepą. Iš lietuvių valdybų išrinkti: inž. Kestutis Miklas (vykdomasis pirm.), Nancy Umbražiūnaitė (v. ceptim.) ir Elena Kulberienė. Jų pavaduotojai — prel. Jonas Balkūnas, Dalia Bulgarytė ir Elena Miklienė.

Netrukus JAV paštas išleis šiuos 4 ženklus New Yorko gamtos istorijos muziejaus 100 metų sukaktiui atžymėti. Ženkliai bus didelio formato, ir juose — įvairūs gamtos istorijos vaizdai.

KANADOS NAUJIENOS

ST. CATHARINES, ONT.

Komunistams neiseika

Vietos komunistai buvo pasiūlyę minėti Lenino 100-ji gimtadienį, buvo pasisamde Queensway viešbučio salę balandžio 19 d. Jie tikėjo, kad minėjimas padės jiems komunistines mintis plačiau paskleisti, sau daugiau pritarėjų surasti. Deja, čia yra nemažai įvairių tautų veiklių asmenų, pabėgusių iš komunistų "rojaus". Jie, sužinoję apie rengiamą minėjimą, įspėjo viešbučio administraciją ir painformavo, kas minėjimą rengia ir patarė jiems patalpų neįnuomoti, o jei tai nebus padaryta, viešbutis bus piktetojamas ir boikotuojamas.

Viešbučio administracija įspėjimo paklausė ir salę atsisakė. Čia vėta pastebėti, kad St. Catharines mieste ir visame Niagaros pusiasaly komunistai neturi pasekėjų. Prieš trejus metus rinkimuose į parlamentą komunistų kandidatas nesurinko nė 400 balsų. Iš šimto balsuotojų tik vienas tebuvo už komunistus.

Lietuviai — geriausias krepšininkas

Aukštesniosios mokyklos mokyns Vytautas Kazragis pažintas geriausiu St. Catharines krepšinio žaidėju. The St. Catharines Standard apie V. Kazragį rašė keliuose numeriuose ir išspausdino jo nuotrauką.

J. Markušis išėjo pensijon

Jonui Markuškiui išėjus į pensiją, vietos lietuvių balandžio 18 d. vienuolyno salėje surengė vaisės, kurioms vadovavo St. Kukta.

J. Markušis dirbo General Motors bendrovėje, buvo pareigingas, darbštus darbininkas, todėl viršininkų buvo gerbiamas. Išeinant į pensiją, darbovietės viršininkai ir bendradarbiai suruošė Markuškiui išleistuves ir prisiminimui padovanojo brangų laikrodį.

Vaišių metu J. Markušį sveikino vienuolyno viršininkas kun. B. Mikalauskas, L. Bendruomenės pirm. J. Šarapnickas, skautu vadovė P. Balsas, P. Šukys, K. Jonušas ir kt. Visi pažymėjo J. Markušio įtraumą

lietuviškiems reikalams ir linkėjo sveikatos, ilgo amžiaus ir ilgai būti veikliam lietuviškame visuomeniniame darbe.

Lietuvoj mirė T. Skeivienė

Kovo 16 d. Obelių valsčiuje mirė visuomenininko Jono Skeivio motina Teklė Skeivienė, išgyvenusi 84 metus. Velionė gaudavo pensijos 12 rublių per mėnesį. Iš tos pensijos nebūtų galėjusi gyventi, jei ne sūnaus siuntiniai.

Liūdinčiam Jonui Skeivui reiškiamė gilią užuojautą.

A. Visockas minėjo savo gimtadienį

SLA 72 kuopos narys, dosnus svarbiems lietuviškiems reikalams A. Visockas balandžio 11 d. minėjo savo gimtadienį. Ta proga jis gavo daug šiltų sveikinių ir linkėjimų.

J. Šarapnickas

CHICAGO, ILL.

V. Daunoro koncertas

Ižytaus Vilniaus operos solisto Vaclovo Daunoro paskutinis lietuviams koncertas bus gegužės 3 d. 6:30 val. vak. Orchestra Hall salėje, 220 So. Michigan Ave. Bilietai nuo \$3 iki \$8 gaunami salės kasoje.

Mirė prel. I. Albavičius

Balandžio 19 d. mirė Cicerio parapijos klebonas prel. Ignas Albavičius, 80 metų amžiaus, ilgametis LRK Federacijos pirmininkas, Alto narys, vienas Balfo steigėjų, žymiųjų senosios kartos lietuvių veikėjų.

Lietuvių Tautinių Namų bendrovės susirinkimas

Gegužės 3 d. 2 val. po pietų Balio Pakšto salėje (2801 W. 38-ji gatvė) bus Lietuvių Tautinių Namų bendrovės metinis susirinkimas, o po to susirinkimo ten pat pietūs, kurių dalyviai moka \$7.

Bendrovės tikslas — "pastatyti (ar nupirkti) visiems lietuviams Chicagoje ir priemiesčiuose skiriamus namus — pastogę, kurioje visi ga-

lėtume tenkinti savo kultūrinius, organizacinius ir socialinius reikalus".

Bendrovės valdybos pirmininkas yra inž. Jonas Jurkūnas.

Bendrovė jau nupirko 3 akry žemės sklypą, arch. E. Masiulis jau yra paruošęs namų planą.

Bendrovės adresas: 222 W. Adams St., Suite 949, Chicago, Ill. 60606, telefonas 263-6547.

JAV valstybės departamento sekretoriaus padėjėjas Joseph Sisco kalbasi su Izraelio krašto apsaugos ministru Moshe Dayanu (dešinėje), prieš tai 4 dienas tarėsi su Egipto prezidentu Nasseriu.

Buvęs Kolumbijos diktatorius Gustavo Rojas Pinilla, kandidatas į prezidentus, bet pralaimėjęs savo varžovui Minel Pastrana Borreo. Bet Pinilla vis vien nemori nusileisti ir grąsina sukelti revoliuciją.

STEPONO KAIRIO PORTRETAS

Keleivio administracijos galima gauti dailininko Adomo Varno pieštą Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo akto pasirašytojo Stepono Kairio spalvotą portretą 6 x 6 colių dydžio už 80 cent.

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Lenino garbei...

Kaip žinome, šiemet visoje Sovietų Sąjungoje minima Lenino šimto metų gimimo sukaktis. Tas besaikis Lenino garbinimas ir Lietuvoje yra nepaprastai pučiamas, ir žmonės įkyriai raginami propagandistų visus darbus skirti tik Lenino pamėnėjimui. Lietuvoje apsilankiusieji pasakoja, kad Vilniaus universiteto išeinamam kambary radę ant sienos cheminiu pašėliu užrašytą tokią eilėraštį, vaizduojantį tikrąjį jaunimo nuotaką Lenino metais:

Spaudžia buržujų karas,
bedarbiai,—
Mes laisvai š...m Lenino
garbei!

Tas eilėraštis esąs tenai jau senokai, ir niekas jo ne-nutrina.

Minėjo Vilnės sukaktį

Chicagoje leidžiamam Vilnės dienraščiui balandžio 8 d. sukako 50 metų. Tą sukaktį minėjo laikraščiai, radijas, o Vilniuje buvo "mokslinė konferencija", kurią surengė Kultūrinių ryšių su užsieniu komitetas kartu su universitetu. Konferencijoje Vilnės nuopelnus dėstė visa eilė universiteto dėstytojų su pačiu rektorium prof. J. Kubiliu priešaky. Išleistas net atskiras leidinys apie Vilnį. Toli esantiems tie Vilnės nuopelnai atrodo daug didesni, negu iš tikrųjų yra.

Puolė Balfą

"Tiesa" keliuose numeruose puolė Balfą dėl jo teikiamos pagalbos vargstantiems net Lietuvoje. Balfas esąs Amerikos imperializmo talkininkas. "Tiesa" gąsdinimais tikisi užkirsti tai pagalbai kelią.

Daug triukšmo be reikalo

Kiek prirašyta ir prikalbėta "iškeliant" kandidatus į Sovietų Sąjungos tarybą. Tokie rinkimai paskirti visų Sovietų Sąjungos tarybų. Tai ir kelia "šumą", "keliamą" kandidatų į rinkimų komisiją, o vėliau dar daugiau bus kalbama ir rašoma "keliant" kandidatus į tarybą. O jų bus tiek, kiek reikia išrinkti. Rinkimai bus birželio 14 d.

Šūkiai Gegužės pirmosios proga

Tiesoj paskelbti 57 šūkiai. Jų pirmasis: "Tegyvuoja Gegužės Pirmoji — prieš militarizmą, už taiką, demokratiją ir socializmą kovojančių darbo žmonių tarptautinio solidarumo diena" ir paskutinis: "Su marksizmu - leninizmu vėliau, Komunistų partijos vadovaujami — pirmyn Lenino keliu į komunizmą!"

Šitie poteriai privalomi visoje Sovietijoje. Ir tik tie, o ne kitokie. Jau vien tas faktas liudija, kokia ten demokratija.

Daug girtuokliaujama

Alkoholizmas Lietuvoje plačiai paplitęs — teigia laiške Tiesai (kovo 24) Žemės ūkio akademijos bendradarbis V. Dovydaitis. Jam nepatinka buvę televizijoje skatinimai "gerti su saiku", ar "rekomenduoti gerti ne daugiau kaip tris taureles". Esą, alkoholizmo neįmanoma išnaikinti gražiomis kalbomis.

Laiško autorius nurodo papročius Kėdainių rajono kolūkiuose: esanti mada degtine vaišinti atvykusius svečius į ataskaitinį susirinkimą, ir vašinami ypač tie, kurių talkos laukiama sodybiniame sklype... Vaikai važiuoja į tėviškę aplankyti artimųjų ir... **veža po kelis butelius degtinės, kad ja "tėvai galėtų prisipaštyti pagalbą, nuimant sodybinių sklypų derlių..."**

"O kas darosi — dejuojama — kai susirenka kaimynai pagerbti mirusiojo! Be alkoholinių gėrimų neapsieinama ir palydint j kapi-nės, ir sugrįžus iš jų".

Autorius siūles už patar-navimus atsilyginti ne deg-tine, bet jam buvę atsakyta, kad jis nesupranta "lietu-viškų papročių". Dėl to jis siūlo sumažinti ar visai su-stabdyti stiprių alkoholinių gėrimų gamybą ir įvesti jų pakaitalus, pakelti degtinės kainas, be to, už girtuoklia-vimą viešose vietose, ypač darbo metu, bausti didesnėmis piniginėmis baudomis.

Valdinė prekyba bejęs aprūpinti prekėmis

Turgai su jų produktais okup. Lietuvoje turi didžiulį vaidmenį, — pripažįsta A. Kadžiulis Tiesoje (vasario 14). Jis atsako į skaitytojo A. Palaimos laišką, kuriame šis skundžiasi, kad šiuo metu turguose produktai brangesni ir jų mažiau. Tačiau dienraštis teigia, kad vadinamasis "kolūkinis turgus" tebevaidina svarbų vaidmenį. Jame miesto dirbantieji apsirūpina maisto produktais, nes... valstybinė prekyba savo uždavinių neatliekanti.

Dėl to, teigiama, turguose galima nusipirkti geresnių kiaušinių, kaip miesto krautuvėse, turguose imanoma nusipirkti žąsų, kalakutų, vyšnių, grybų, miško uogų, prieskoninių daržovių. Šeiminiškės turguose gali gauti šviežios, nešaldytos avienos, skilandžio, lašinių. Kaikurie turgai pagarsėjo, pav., Kėdainiuose — agurkais, Vilniaus krašte — verbomis ir kaimiška konditerija.

Okup. Lietuvos miestuose lėtai vystosi parduotuvių tinklas. Kodėl? Štai, Lietuvos sodoose užauga daug vaisių, tačiau dalis derliaus žūna, nes... nėra kam jų su-pirkti ir sandėliuoti, o žiemą gyventojai neturi savų obuolių ir verčiami pirkti brangius importuotus obuolius. Todėl dabar skatinama pa-galvoti apie vaisių konser-vavimą, uogienių bei sulčių gamybą pačiuose ūkiuose. Dar įdomiau, kad toje pa-fakto Tiesoje kolūkiečiai skatinami atidaryti miestuo-

Čia matome Apollo 13 erdvėlaivio priekabą su išsprogusiu šonu. Tai atsitiko po to, kai astronautai, grįždami iš nepasisekusios kelionės į žemę, iš jos persėdo į pagrindinį erdvėlaivį, kuriame vėliau įskrido į žemės atmosferą ir nusileido Ramiajame vandenyne. Šią nuotrauką padarė astronautai pro erdvėlaivio langelį.

Lenino tragedija

Rašo ŽMOGUS

(Tęsinys)

Proletariato diktatūra, anot Lenino, esanti aukštesnio laipsnio demokratija, ir jis apie tai plačiau paaiškino savo kalboje 1919 m. kovo mėn. komunistiniame Trečiojo Internacionalo kongrese. Proletariato diktatūra esanti reikalinga, nes:

1. pavergtą klasę niekad nepriejo prie valdžios tauti keliu, o tiksliai per revoliuciją;
 2. susirinkimų laisvė yra tuščia frazė, nes turtingi gali naudotis viešais ir privačiais namais, taip pat jie turi pakankamai laisvo laiko susirinkimams ir jų susirinkimus saugo buržuazinis aparatas bei policija, ir
 3. darbininkai neturi spaudos, spauda yra turtingųjų rankose. Proletariato diktatūra yra daugumos diktatūra prieš mažumą, darbininkų diktatūra prieš kapitalistus ir dvarininkus.
- Tie visi trys punktai, kaip žinome iš istorijos, neišlaiko jokios kritikos, ir Lenino argumentai sugriūva.
- Daugelyje kraštų socialistai paėmė valdžią taikiu keliu, be pavojaus operacijų ir gimdymo skausmų, be azia-tiškos revoliucijos. Rusijoje diktatūra pasiliko, nors kapitalistų ten seniai nėra, ir ta diktatūra išsigimė į vieno ar kelių asmenų diktatūrą prieš aiškią daugumą. Susirinkimų ir spaudos bei rinkimų laisvė nėra tušti žodžiai, o aiškiai žinomi faktai, bet jų laisvė nėra Sovietų Sąjungoje ir jos pavergtuose kraštuose.

se savo krautuves ar maisto paviljonus. Tai būtų patogų gyventojams (nepriduriam, kad jie negauna pakankamai prekių miestų krautuvėse). (E)

Muziejų lankytojai

Muziejų lankytojų skaičius okup. Lietuvoje yra nevienodas paskirais metais ir nevienodas gyventojų dėmesys muziejų rūšims. Pernai, teigia Tiesa (kovo 8), muziejus aplankė 11 proc. daugiau lankytojų, negu jų buvo 1968 m. Gyventojai daugiausia domėjosi Vilniaus dailės muziejumi. Jį 1969 m. aplankė 612.627 žmonės. Toliau seka istorijos - etnografinio muziejaus, turėjęs 397.000 lankytojų ir Kauno dailės muziejaus — 370.000. Trakų istorijos muziejų aplankė 212.000 žmonių, Kauno devinto forto muziejų — 223.000 svečių (jų tarpe nemaža atvykusių iš kitur, nes juos specialiai ten gabena turistais), per 40.000 žmo-

nių domėjosi Anykščių muziejumi. (E)

Popieriuje visko yra, o tikrovėje visko trūksta

Lenino 100-jo gimtadienio sukakties proga skelbiami sovietinės tvarkos laimėjimai. Štai ir Tiesoj paskelbta, kad 1950 metais Lietuvoje traktorių buvo 6.837. o 1969 m. jau vien žemės ūkyje jų buvo 55.285; pieno iš vienos karvės primelžta 1950 m. — 1.532 kg., o 1969 m. — 3.053, mėsos gamyba buvusi 1950 m. šimtui hektarų 51 centneris, o 1969 m. — 146; pieno 1950 m. — 228, o 1969 m. — 706 centneriai. Žodžiu, skaičiais popieriuje visko daug daugiau. Reikia manyti, kad tokiais pat skaičiais skelbia ir visai Sovietų Sąjungai. Jeigu tie skaičiai būtų tikri, tai Sovietų Sąjungoje turėtų būti įvairių produktų perteklius, o tuo tarpu daug maisto dalykų ji kasmet turi įsivežti iš užsienio.

Karl Kautsky knygoje "Proletariato diktatūra" padaro aiškią išvadą: jeigu nėra pagrindinių demokratiškos laisvės, tai negali būti socializmo. Leninas, jau po sužeidimo gulėdamas lovoje, dašė K. Kautskiui atsakymą — "Proletariato diktatūra ir renegatas Kautskis". Jau pats pavadinimas nusakoma visos knygos turinį: bejėgis plūdimasis. Jam lengviau savo priešus likviduoti, kaip su jais polemizuoti. Jis teisinasi, kad proletariato diktatūra nėra asmeninė, bet partijos. Tą jo pagrindinę klaidą daug kartų nurodė Plechanovas, Martovs, Trockis, Rose Luxemburg, Maksim Gorkij ir kt., bet niekas negalėjo Lenino įtikinti, pagaliau jis ir nenorėjo būti įtikinamas: asmeninė diktatūra suteikė jam daug džiaugsmo, kaip mažam vaikui žaidimas sautuvu.

Trockis dar emigracijoje pajukė Lenino mintį, kad proletariato diktatūrai turi vadovauti profesionalai revoliucionieriai, nes proletariato diktatūra išsigims į diktatūrą virš proletariato, nelyginant į gengsterių tipo organizaciją: "Partijos organizacija pakeis partiją, Centro Komitetas atstos partijos organizaciją ir, pagaliau, vienas diktatorius pakeis Centro Komitetą". Tas Trockio tvirtinimas yra teisingas, pilnai bolševikų partijos istorijos patvirtintas, bet Leninas tą tvirtinimą atmetė labai lengvu argumentu —

Salus revolutionis suprem lex —

atseit, revoliucijos nauda virš įstatymų, arba pirmojo vietoj. Tiksliau: Lenino nauda...

Pati silpniausia Lenino proletariato diktatūros vieta yra ta, kad joje nėra vietos normaliam viršūnių, diktatorių, pasikeitimui ir net komunistų partijos nariams, jau nekalbant apie kitus krašto gyventojus, neturi priemonių pareikšti savo laisvam pasirinkimui. Gudrus intrigantas, kaip koks Pilypas iš kanapių, gali užgrobti valdžią ir ją piktnaudoti gana ilgą laiką teroro priemonėmis. Taip pat nėra to, kas demokratiškuose kraštuose vadinama "check and balance", pusiausvyra tarp vykdomosios valdžios, įstatymų leidžiamos ir nepriklausomos teismo. Jeigu iki proletariato diktatūros įvedimo yra bolševiko prievolė kritikuoti ir visai šmeižti esamą vyriausybę bei santvarką, tai po revoliucijos kiekvieno bolševiko šventa pareiga (ir asmens savišauga) yra kietai užčiaupiti savo snukį ir akiai klausyti bet kokių įsakymų ar įstatymų.

Pagalau Leninas tikėjo, kad proletariato diktatūra Rusijoje padės įsigalėti proletariato diktatūrai kituose kraštuose, net visame pasaulyje. Savo straipsnyje "Mūsų laikų pagrindinis siekis" 1918 m. Leninas rašė: "Visa tai įvyks, kada Rusija... supras, jog vienintelė išeitis yra tarptautinė revoliucija". Jis karštingai sekė įvykius kituose kraštuose ir vaikiškai džiaugėsi streikais bei sukilimais. Neramumai Vokietijoje 1918 m. pabaigoje ir 1919 m. pradžioje (Kapp laivyno sukilimas, Bavarijos Kurt Eisler respublika, Berlyno Liebknecht ir Rose Luxemburg Spartako sukilimas), taip pat 1919 m. pradžioje Vengrijoje Bela Kun perversmas sukėlė Lenino karštingą vaizduotę įrodymą, kad Vokietija ir Vengrija pilnai subrendusios revoliucijai.

Tų kraštų revoliucijoms padėti jisai organizuoja 1919 metų kovo 2 d. Kominterną (Trečiąjį Komunistinį Internationalą), kurio atidaryme dalyvauja 35 atsitiktiniai sugaudyti žmonės, daugiausia užsilikę kitų kraštų karo belaisviai, be jokių įgaliojimų ir ryšių su savo kraštais. Leninas sako kalbas ir rašo straipsnius, sveikindamas tų kraštų, Vokietijos ir Vengrijos, sukilimus, nors tie sukilimai jau seniai buvo nuslopinti. Pasaulinės revoliucijos propaganda jam buvo reikalinga nukreipti žmonių dėmesį nuo vidaus sunkumų.

Dar daugiau. Kadangi tarp Vakarų Europos proletariato ir Rusijos stovi Lenkija, tai Leninas nusprendžia ją sunaikinti. 1920 m. pradžioje jis pasiūnia tris armijas Lenkijon, kurių vienai vadovavo Tuhačevskis, antrai Jagorovas su politraku Stalinu, trečiai Budiony. Slaptai sudaroma komunistinė Lenkijos vyriausybė, čekistui dvarininkui Feliksui Dzeržinskiui vadovaujant. 1920 m. rugpiūčio 17 d. prie Varšuvos Lenino armijos gauna tokį smūgį, kad pabėga viską palikusios.

Tas pralaimėjimas nieko neišmokė Lenino. Jis vis dar ir toliau svajojo apie pasaulio revoliuciją. Savo strp. "Komunizmo vaikystės liga" 1920 m. Leninas aiškina, kad kompromisinis sugyvenimas su kitais kraštais pateisinamas tik tol, kol negalima jų sunaikinti. Taktika gali ir turi keistis pagal laiko reikalavimus, bet tikslas visada palieka tas pat: pasaulio revoliucija. "Revoliucijos menas yra kompromisų menas", anot Lenino.

Pasikalbėjime su amerikiečiu Raymond Robins, jau sėdėdamas Kremliuje, Leninas pareiškė, kad bolševikų valdžia nuvers amerikiečių valdžią, nes ji esanti... demokratiškesnė. Tą pat Lenino posakį, tik kitais žodžiais, pakartojo Chruščiovas Amerikoje, kai jis nuosirdžiai pasakė, jog "mes jus palaidosime". Žmonės tai palaikė juoku, bet neturėtų užmiršti, kad bolševikai visada siekė pasaulio revoliucijos, o šiu laikų technika tą pasaulį labai sumažino.

(Bus daugiau)

Ką tik gavome:

Kritusieji už laisvę, II tomas, parašė Vladas Ramo-jus, 195 psl., kaina \$4.00.

Rugsėjo šeštadienis, premijuotas romanas, parašė Birutė Pūkelevičiūtė, 237 psl., kaina \$5.00.

Meilė dvidešimtajame amžiuje, parašė Petras Mandekis, 273 psl., kaina \$5.00.

Be namų, premijuota apysaka, parašė Andrius Norimas, 200 psl., kaina \$3.50.

Vincas Krėvė savo lais-kuose, parašė Vincas Maciūnas, 49 psl., kaina \$1.00.

Dialogas su kraštu, Akimirknių kronikos, antra knyga, parašė Bronys Raila, 560 psl., įrista, kaina \$7.00.

Nemarioji žemė, Lietuva pasaulinės poezijos posmuose, sudarė Alfonsas Tiruolis, 176 psl., kaina \$5.00.

Poilsis ant laiptų, Vytauto Karoso eilėraščių, 50 didelio formato puslapių, kaina \$4.00.

Diena prie ežero, Aloyzo Barono eilėščiai mūsų mažiesiems, Nijolės Vedegytės-Palubinskienės iliustracijos, 40 psl., kaina \$3.00.

Rimai ir Nerimai, Vaiž-ganto, 55 psl., kaina \$2.00.

Tiesiant kelią Lietuvos nepriklausomybei, Vaižgan-to straipsniai, 40 psl., kaina \$1.00.

Lietuvos Vycio pėdsakais, Juozo Strolios 1940-1945 m. atsiminimai, 176 psl., kaina \$2.00.

Kultūrinės gairės pasako-se, II knyga, parašė Vytautas Bagdanas, 357 psl., kaina \$5.00.

Rezistencija, romanas, parašė R. Spalis, 429 psl., kietais viršeliais, kaina — \$6.00.

Broliai balti aitvarai, Henriko Nagto eilėraščiai, Prano Gaileiaus iliustruoti, 72 didelio formato puslapiai, puošniai išleista knyga, kaina \$5.

Varpas nr. 9, 220 psl. rašo per 20 autorių, šis žurnalo numeris ypatinai įdomus, jo kaina \$2.50.

Po Dievo antspaudais, Vytauto Didžiojo gados, Leonardo Andriekaus eilėraščiai, dail. Telesforo Valiaus iliustruoti, 106 psl., kaina \$3.00.

Tau, sesute, Prano Lem-berto gyvenimas, kūryba, prisiminimai, 269 psl., iliust-ruota, kaina minkštais viršeliais \$3. kietais — \$4.

Šeštoji pradalgė, literatū-ros metraštis, rašo 17 auto-rių, 400 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.15, kietais \$3.75

Smilgos, A. Giedriaus 15 apsakymų, 204 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais — \$3.75.

Gatvės berniuko nuotykių — R. Spalio apysaka jauni-mui ir senimui, II laida, 527 psl., kaina \$4.

Atsitiktiniai susitikimai, Kazimiero Barėno 14 įdo-mių apsakymų, 216 psl., kaina \$2.50.

Milfordo gatvės elegijos, kad Keleivio administraci-jai didelį susidomėjimą sukėlęs poeto Jono Aisčio straipsnių rinkinys. Kaina minkštais viršeliais \$2.55, kietais viršeliais — \$3.75.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Labas rytas, tėve!

— Žinai, Maiki, kad rytas nėra labas. Va, šventas Jurgis jau praėjo, o beždaliai dar neįsprogę.

— Ką čia tėvas šneki?

— Šneku, kad šmet pavasaris vėlyvas. Lietuvoje šiuo metu beždaliai būdavo jau išsprogę, ir žmonės jau rengdavo mojavas. Jis, padarydavo kur nors klojime ar svirne altorėlį, apkaišydavo Paneles Švenčiausios abrozda žydinčiais beždaliais ir suklaupę giedodavo: "Kas nor panai Marijai služyti ir jos asablyvu mylasnyku būti".

— Matau, kad tėvas kalbi apie žydinčias alyvas, kurias seniau žmonės vadindavo "bezdais".

— Ar tai dabar jau kitaip vadina? Juk tai lietuviškas žodis, ar ne?

— Nelabai lietuviškas, tėve. Jis yra paskolintas iš lenkų kalbos ir sulietuvinas, jei taip galima išsireikšti.

— O kaip lenkai sako?

— Jie sako **bez**. Lietuviai prikabino galūnę **-das**, ir taip pasidarė **bezdais**, tik jau ne lietuviškas "beždalis".

— Nu, jeigu tai yra lenkiškas žodis, tai turėtume jį išpašolvonyt iš mūsų kalbos. Juk mes galim tą dailų bušį vadinti lietuviškai, bezdo mums nereikia.

— Bet ar tėvas žinai, kaip bezdas vadinasi lietuviškai?

— Aš, Maiki, nežinau, a-

le tu turėtum žinoti.

— Nežinau, tėve, ir aš. Kaip rodos, mūsų kalboje nėra tam krūmų tinkamo pavadinimo.

— Nu, o tavo knyga nepasako, kaip lietuviškai vadinasi bezdas?

— Bezda, tėve, lietuviškai kartais vadiname gutkarkliais ir alyvom. Sako: "Alyvos žydi". Bet tai netikęs pavadinimas, nes alyva yra augalinis riebalas, išspaustas iš alyvų uogų ir vartojamas maistui. Kaikurie lietuviai alyvos vardu vadina ir mašinų tepalą. Tai yra taip pat klaida, ir taip pat paskolinta iš lenkų, kurie mašinų tepalą vadina "oliwa". Dar juokingiau, tėve, kai rusai tokį tepalą vadina "sviestu". Sako: "maslo". Toks jovalas gaunasi

dėl to, kad trūksta tinkamų vardų.

— Tai kas čia kaltas?

— Nežinau, tėve, ar čia galima ką nors kaltinti. Faktas yra toks, kad mes savo kalboje dar neturime pakankamai žodžių visiems dalykams pavadinėti. Skoliname iš svetimų kalbų ir padarome klaidų. Mašinų tepalą sumaišius su valgomąja alyva, ir tos pačios alyvos vardu vadiname žydintį krūmą, kurį vadinam ir bezdu.

— Bet kaip tas galėtų būti, Maiki? Juk mes sakom, kad mūsų kalba yra seniausia ir gražiausia, tai kodėl jai trūksta žodžių?

— Tėve, lietuvių kalba yra įdomi ir graži, ir svetimi kalbininkai, filologai, rimtai ją tyrinėja; bet tai nereiškia, kad ji būtų be trūkumų. Turbūt, nėra tokios kalbos, kuri būtų be trūkumų. Ne tik nėra, bet ir negali būti, nes žmonija nuolat progresuoja. Mokslininkai išranda vis naujų dalykų, ir jiems duodami pavadinimai kuriu pirma nebuvo. Pavyzdžiui, Vietname dabar Amerikos aviacija vartoja napalmą vadinamą medžiagą. O kas yra napalmas? Prieš karą niekas tokio žodžio neįgirdėjo. Ir jo nerasi jokiam prieš karą išėjusiam žodnyne. Bet atsirado naujas dalykas, ir kartu atsirado naujas žodis. Taip auga žmonių kalbos, tėve.

— Olrait, Maiki, jeigu kalbos taip lengvai auga, tai išvirozyk, kodėl mūsų kalboje niek nieka? Dar neturime savo žodžio bezdui pavadinti.

— Auga, tėve, ir mūsų kalba. Tik seniau jai nebuvo gerų sąlygų. Per ilgus metus Lietuvos bajorai kalbėjo lenkiškai, kunigaikščiai vartojo gudų kalbą, o lietuviai kalbėjo tik baudžiaivos prislėgta liaudis. Tokioje sąlygoje kalba negalėjo klestėti. Tėvas pats sakai, kad kunigų išmokyti lietuviai giedojo "kas nor panai Marijai služyti ir jos asablyvu mylasnyku būti". Tik revoliucijai sugriovus tą tvarką ir atstojus nepriklausomai Lietuvai, mūsų

kalba pradėjo kilti suoliais aukštin.

— Ale nepriklausomos Lietuvos ir vėl neturim. Maiki! Tai kaip bus dabar?

— Kaip bus, tėve, aš nežinau. Bet aš žinau, kaip yra — žinau, kad lietuvių kalba Lietuvoje šiandien turi geresnes sąlygas, negu Amerikoje.

— Ar tu rokuoji, kad ir bezdui bus surastas lietuviškas vardas?

— Gal būti, tėve. Bet tai netaip jau svarbus dalykas. Žiūrėk, anglų kalba kokia urtinga, o bezdui angliško pavadinimo neturi.

— Jes, Maiki. Jie sako: lailek.

— Žinau, žinau, tėve. Jie sako "lailek", o rašo "li-lac". Bet tai ne jų kalbos terminas, tėve. Ir tai nėra paties augalo vardas, bet jo žiedų spalvos pavadinimas, botanika šį augalą skiria į svringų grupę, kuriai priklauso apie 30 įvairių syringų, įskaitant ir alyvmedį. Gali būti, kad iš to yra išvestas alyvų vardas ir mūsų

Keistas tas pasauliukas

(Tėsinys)

LIKS TIKTAI ZIEDAS

D. Britanija pati laiko save didžiuoju demokratijos lopšiu ir pasigiria tuo, kai iškyla reikalas. Bet neabejodami ir mes, pašaliečiai, ranką ant širdies prisidėję pripažintume, kad ji tikrai tokia yra. Ji gi parlamentą jau turi nuo 13 amžiaus! Apsuptiems visokių neribotų ar mažai teribotų monarchijų, mums, patiems dar pripratusiems prie kietos rankos valdžios, kažkas nuostabu.

Tegu ta parlamentarinė demokratija ir nėra visada buvusi simpatiška i-deali, tegu ir dabar kokios nors Cornvalio grafijos ūkininkas dar tebėra įpratus rinkimų dieną vežtis į miestą ar miestelį su savim ir samdinius ir pirkti jiems gėrimus, kad jie, atsidėkodami už gerą širdį, atiduotų savo balsą už tą kandidatą, kurio politika patinka ūkininkui. Bet kur gi pasaulyje nėra iš viso jokių sukybių? Kur tik gyvena žmonės, ten tarp baltų avių būna ir juodų.

Šiaip Britanija yra pažangus ir demokratiškas kraštas. Kas iš to, jei prieš keliasdešimt metų kepalėlių duonos pavogęs žmogus galėjo supulti kalėjime ar būti pakartas! Svarbu, kad dabar dažnu atveju demonstrantai gali akmenimis apdaužyti ir sužeisti policininką, bet policininkas, net ir pykčio apimtas, negali naudotis nei akmeniu, nei kumščiu. Jeigu jis pastumtų akmenį ir jį metusį demonstrantą, jeigu, dar blogiau, tas pastarasis demonstrantas sugriūtų ir nusikeltų dantuką, o liaulia, kas tada būtų! Akmeniu gavęs policininkas paprastai neįkoms nusikraustuojai, o dėl smarkaus papurtymo demonstranto spauda ne kartą yra kėlus triukšmą, ir skundai tokiais atvejais pasiekia ne tik už policijos veiksmus atsakingą vidaus reikalų ministeriją, bet ir parlamentą.

Taip, Britanija pažangus kraštas. Bet pasirodo, kad

ji vis dėlto ir iki šiol nėra dar panaikinusi seno įstatymo, pagal kurį už oro spėjimą gresia didelė bausmė, net mirtis. Dabar, kai radijas ir televizija po kelis kartus per dieną skelbia oro biuro pateikiamuosius duomenis, tas įstatymas prisimenamas, lyg koks senas anekdotas. Jis gal būtų ir nebežinomas, kas čia tuos senus dalykus besistengs išknisti ir minėti, jei ne Britanijos salų oras. O jis apgaulingas. Jis nuolat keičiasi. Oro biuras išpranašauja, kad diena bus graži, po pusryčių išsisklaidys visi debesėliai, ir saulė žeme rindinės. Bet po pusryčių žiūri į dangų, o ten pro debesimis nematyti jokio pragiedrulio, ir apie priešpiečius tiesiog pasiunta lyti, ir tada bekepurės ir be lietpalčio išėjusi žmogų, žinoma, apima pyktis. Štai tau oro pranašai! Tegu juos vėl nusišneša į pragarą! Tada, matyt, įstatymais besidomys pilietis, suirzęs visas, o gal dar perslāpęs ir bečiaudjęs, ir surado, kad tokiems pranašams gali būti pritaikyta bausmė.

Oro spėjikai čia tiesiog nekalti, jei kartais pameluoją. Tų Britanijos salų oro tiesiog neįmanoma atspėti, toks jis apgaulingas ir klasingas. O jeigu koks pakankamai pinigais apsiųpęs pilietis ir sugalvotų pasinaudoti anuo senu įstatymu ir iškeltų oro biurui bylą, gal ir nieko nelaimėtų, bet vis tik pagaišintų teismą.

Britai turi dar vieną seną įstatymą, kurį dabar parlamentas emė ir panaikino.

Liči šiol berniukas galėjo vedžiotis mergaitę, sakyti ar net nesisakyti, kad ją ves, duoti ar neduoti sužadėtuvių žiedą, bet jei jis apsiųpęs baigti draugystę ir eiti savo keliais, tai galėjo atsidurti teisme. Mergaitė galsi iškelti berniukui bylą, kad jis sulaužęs pažadą vesti, ir teismas galėjo pripažinti, kad jis yra nusizėgęs, dėl to turi mokėti tam tikrą sumą nuskriaustajai. Sakysite, kad dabar jau nebe tie laikai. Tiesa, tokių by-

lų labai nedaug tebūna, bet flirtas visada galėjo baigtis byla.

Prisakęs daug gražių kalbų, parlamentas trečiuoju skaitymu priėmė įstatymą, kuris panaikina teisę kelti bylą, kai išyra sužadėtuves, jeigu, aišku, nebuvo jau pri-gyventa vaikų. Čia jau kita istorija.

Bet parlamentas, tur būt, ar ne daugiau ir kalbėjo ne tiek apie sulaužyto pažado vesti įstatymą, kiek apie žiedą. Ką daryti su žiedu, kai išyra sužadėtuves? Pagal 1917 m. įstatymą, kai išyra sužadėtuves, tai žiedas turi būti gražintas jai davusiam vaikui. Parlamentas pasi-darė išvadą, kad dabar vis dėlto yra dvidešimtas amžius, ir tegu mergina pasi-lieka atminimui tos buvusios draugystės bent žiedą. Kai-kas parlamentarų suabejojo, ar čia reikia tą žiedą įrašyti įstatymu, nes doras vyras nenorės jo reikalauti, o dora moteris nenorės pasilikti.

Bet jeigu ji nenorės pasilikti, ta buvusi sužadėtinė, tai galės įmesti į upę. O jeigu kuri nors mergina sugalvos dažnai susižadėti, kad turėtų visa žiedų kolekciją? Ar ne ciniškai tai atrodys? Vis dėlto rutarta, kad įstatymas negali gilintis į atskirus su-dėtingus atvejus. Tegu žiedas pasilieka merginai, ir viskas!

KAPITALISTINĖ JUGOSLAVIJA

Politika irgi turi keistybų, ne tik kasdieninio gyvenimo aplinka. Tos keistybės, žinoma, būna kuo nors pagrįstos.

Štai Čekoslovakija paskelbė potvarkį, kuriuo labai suvaržomos galimybės išvažiuoti atostogų į kapitalistinius kraštus. Pats toks suvaržymas neatrodytu keistas, jeigu ir kapitalistiniu kraštu saraša nebūtu įskaityta ir Jugoslavija. Nuo kada gi Jugoslavija pasidarė vel kapitalistinis kraštas, jei ten tebesėdi visos valdžios viršūnėje komunistinis diktatorius Tito?

Tegu Jugoslavijai ir skaudus toksai Čekoslovakijos

nusistatymas, nes jis ir įžeidžiamas komunistinei vyriausybei ir smarkiai sumažins atostogininkų skaičių. O kai Čekoslovakija buvo užimta, ar ne prez. Tito pradėjo stipriai ir piktu balsu šaukti, kad taip negalima? Taip, jis. Ar ir dabar tik ne Tito savo kalbose nuolat kelia mintį, kad reikia ginkluotis, nes priešas vis ieško priekabių ir gali pulti? Taigi, jis.

Tai jeigu taip kalbi, esi kapitalistas, čekoslovakams rėra ko tau vežti pinigų! Jeigu tokio vardo nesugalvojo Husakas vienas, tai jam galėjo padėti ir brolis Brežnevas.

O čekoslovakams siūloma važiuoti atostogų į saulėtąją Bulgariją, kuri padėjo Sov. Sąjungai užimti Čekoslovakiją.

PUSKINAS SKAITO LENINĄ

Leniniana Sov. Sąjungoj yra pasiekusi visokių kraštutinumų ir ne vien tuo, kad jo sukakties proga leidžiami tokie veikalai, kaip "Leninas ir šiuolaikinės statisti-

kos". Čia juk anekdotiškas nacionalistinis lenkas niekuo nebūdavo atsilikęs nuo sovietinių išradėjų. Juk būdavo sakoma, kad, jei lenkas rašys apie dramblių, tai jo straipsnis būtinai bus pavadintas: "Dramblys ir Lenkija", nors Lenkijoje, kaip žinia, nebuvo ir nėra dramblių.

Be abejo, juokingas dažnai atrodo ir tas Lenino kaisiojimas kiekviena proga. Pati sovietinė spauda irgi vienu kitu atveju yra parodžiusi dantis dėl šventojo Lenino piktnaudojimo. Bet atrodo, kad leniniškoji nesąmonė bene geriausiai nusakoma kaikiuriuose anekdotuose. Štai Maskvoje pasakojama apie sumanymą pastatyti paminklą poetui Puškinui. Paskelbtas konkursas, ir pirmąją vietą laimėjo projektas, kuriame pavaizduotas Leninas. Antroji vieta atiteko skulptūrai, kur Leninas skaito Puškino eilėraščius, o trečioji — kur Puškinas skaito Lenino raštus, nors Puškinas mirė per keliasdešimt metų prieš Lenino gimimą.

Jonas Gvardijonas

JAU BAIGIAMAS ISPARDUOTI

"KELEIVIO" 1970 METŲ

Kalendorius

Jį redagavo Stasys Michelsonas

Kalendoriaus kaina \$1.00

Pernai pavėlavusieji kalendorių užsisakyti jo nebe-gavo, todėl nesivėlin kite šiemet jį užsisakyti.

Pinigus kartu su prenumerata arba atskirai siųskite adresu:

KELEIVIS

636 Broadway

So. Boston, Mass. 02127

MOTERŲ SKYRIUS

J. Janonis

KOVOTOJŲ GIESMĖ

Kas vargo retežį nedrįsta numesti,
Tas laisvas niekuomet nebus;
Kas duodas, lyg jautis, papiauti nuvesti, —
Artiausias neprietelis mūs.

Mes trokštame laisvės, už laisvę kovojam,
Už laisvę žmonijos visos...
Negailimės nieko ir viską aukojam
Laimėt ar negrįžt iš kovos.

Ramumo neranda nuožmieji skriaudikai,
Jie bijo, jie dreba prieš mus.
Jie laimė gi, broliai! Šalin apgavikai,
Vedą į klaidingus kelius!

KUMECIO DAINA

Trauk, bėruti, trauk greičiau, —
Poną einant pamačiau.
Jis ir vėl mane rugos,
Neišvaręs nė vagos.

Kiek jam pridariau vagų!
Gal tiek pat, kiek man vagų!
Trauk, bėruti, trauk greičiau!
Ponui rūmus pastačiau.

Trauk, bėruti, o pačiam
Reikia dirbti alkanam:
Duonos kėsnio neturiu,
Nors ariu, ariu, ariu...

(Tokio turinio poezija buvo rašoma anais caro priešpados laikais darbininkijos revoliucinei nuotaikai kelti ir ypač skelbiama Gegužės Pirmosios proga. Poetas J. Janonis buvo vienas jos ryškiųjų atstovų).

Geriausią mediciną — klausyti ir padėti

Tiktai mes patys galime save išvaduoti iš vienuos ir nevilnės. Taip jau yra gyvenime. Jaunimas nori egoistiškai džiaugtis gyvenimu. Tai pilnai suprantama, nes kada gi džiaugtis gyvenimu, jeigu ne jaunystėje? Jauni žmonės dar yra sveiki, pilni jėgų, visokių planų, užsimonimų, visa ateitis dar prieš juos. Suaugusių žmonių gyvenimas yra pilnas darbų, visokių įpareigojimų, rūpesčių. Laikas jiems, rodos, dabar taip greitai bėga, kad jie vos spėja viską aptvarkyti, apgalvoti.

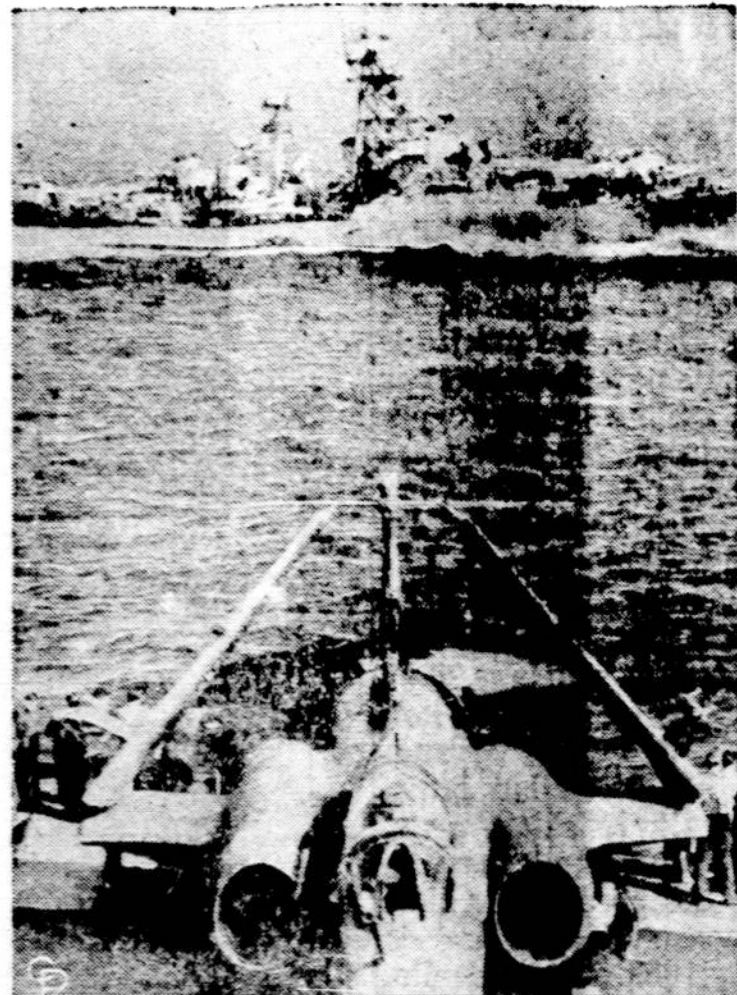
O kada ateina senatvė, tai ateina į jų gyvenimą ir vienuma. Seni žmonės darosi vienišai, apšalti. Aplinkiniai žmonės ir net giminės palengva daros jiems svetimi. Jie jaučia, kad niekas jų nesupranta, su niekuo negali atvirai išsikalbėti, niekas nenori su jais į glaudesnius santykius, artimesnius ir draugiškesnius ryšius.

Modernaus gyvenimo reiškiniai, nauji įvykiai jiems darosi vis mažiau suprantami, ir vis mažiau jie jaučia, kaip juos semia pilka vienuma.

Tokioji padėty žmogus ilgai nuostirdaus išsikalbėjęs.

mo, sąžiningų patarimų bičiuliškos užuojautos. Jis nori, kad jį kiti išgirstų ir suprastų jo mintis. Bet jis nuolat nusivilia. Jeigu kartais ir randa kokią patogesnę progą ir tinkamesnį klausytoją, kuriam, regis, jau būtų galima išsipašakoti ir juo pasitikėti, tai žiūrėk — tas artimas, nustoja klausyti, tuoj pradeda pasakoti savo vargus ir rūpesčius, apie savo ligas ir kitas nesėkmes, nes tie dalykai jam atrodo svarbesni ir artimesni už seno žmogaus skundą.

Tai yra šių dienų visuotinis dvasinis stovis, dėl kurio kenčia milijonai senų žmonių, nors jų materialinė padėtis ir yra daug geresnė, negu mūsų protėvių. Visokie techniški aparatai ir patobulinimai palengvina materialinį gyvenimą, bet jie toli gražu nesumažina žmogaus gyvenimo. Mūsų protėviai dar buvo ir tuo laimingesni, kad jie gyveno savo didelėse šeimose, apsupti vaikų ir vaikėčių ir įprastoje pastovioje aplinkoje. Jie susilaukdavo iš saviškių ir svetimųjų ir daugiau pagarbos, negu dabar, kai senas žmogus laikomas beveik nereikalinga visuomenės našta.

Viršuje sovietų, apačioje Britanijos lėktuvnešis, susitikęs Viduržemio jūroje. Pastaruoju metu vis daugiau sovietų povandeninių ir kitokių laivų veržiasi į Viduržemio jūrą. Juos labai budriai seka vakariečių lėktuvai ir jvairios radarų priemonės.

Laweyne Dapana, gvv. St. Croix, Minn., su dukrėmia Won Choo Mi. Tai 5,000-sis Korėjos kūdikis, kurį amerikiečiai įsinaudo.

Ir taip, nors jie ir sėdi prie apkrauto gyvenimo stalo įvairiom medžiaginėm geribėm, bet... miršta dvasios badu. Dėl to vis didėja savižudybių ir neriminių ligų skaičius.

Argi taip ir turėtų būti? Aišku, ne! Milijonai žmonių sulaukusių 60 ir daugiau metų, rodos, galėtų daug gražiau ir jaukiau gyventi, jeigu jie patys suprastų, kad negalima iš kitų reikalauti daugiau, negu mes jiems duodame.

Jeigu jūs nenorite klausyti arba tik nenoromis klausote kito žmogaus pasakojimo, tai kodėl reikalaujate, kad tik aras jūsų klausytų ir jus užjaustų? Jeigu esate kitu kviečiami ir valšinami, tai kodėl patys, jei yra sąlygos ir galimybės, kitam nieko nenasiūlote, kodėl dalinai patys nuo kitų traukiate?

Klaidesna yra sėdėti ir laukti, kad štai ims ir ateis viena diena gelbėtojas angelas ir išvaduos jus iš vienuos nauro. To tikrai nebus. Mes patys turime padaryti pradžią, turime patys ieškoti sarkėčių su kitais žmonėmis. Reikia patiems reikėti nuostirdų draugiskumo, nes kuio daugiau mes duodame, tuo daugiau ir gauname. Padėdami kitiems, tuo pačiu padėdami ir sau įprasmindami savo gyvenimą. Tada neįsime ir vienvietės slėgimo.

V. Čekauskienė

SUNKU LIETUVOJE MADINGAI DĖVėti

Kokie bus ryškiausi 1971 metų madų bruožai? Tai klausimas, kuris buvo parūpęs madų specialistams, iš kurių sovietinių respublikų kovo mėn. suvažiavusiems į Vilnių. Tie specialistai ir dainininkai buvo atvykę net iš Gruzijos — Tbilisi, Kishinovo, Jerevano Armėnijoje, Minsko ir kitų vietų. Rūpestis — kad tos, ypač moterys, mados neatsiliktų nuo geriausių pasaulio pavyzdžių.

Vis dėlto, ir Tiesa pripažįsta, kad šių dienų Lietuvoje, net ir su geriausiais nošais, "moterims sunku viską mados suderinti, sunku dailiau atrodyti. Juk reikia suderinti vadinamuosius moterų mados priedus — batukus, rankinukus, pirštines, šalčius. Tuo tarpu gi jų gamyba ir prekyba ir gamyba išsklaidyta po įvairias įmones ir parduotuves, kiekvieno daiktelio užsakymo punktai esą vis kitur". Lieka klausiti: ar iš viso įmanoma "neatsilikti" nuo geriausių pavyzdžių pasaulio?

(E)

VIENGUNGIŲ SALA

Taip dažnokai yra vadinama Islandija. Tikrai. Tenu trys ketvirtadaliai 25-45 metų vyrų yra viengungiai. O tie, kurie galų gale ryžtasi vesti, jau esti nebejaunai. Vidutinis besituokiančių moterų amžius yra 28, o vyrų — 33 metai.

Islandietis, paklaustas, kodėl neskuba vesti, dažnai atsako: "Kuriems galams aš turiu maitinti svetimo žmogaus dukterį? Gal todėl iš Islandijos moterų emigruoja daugiau, negu vyrų."

ISTIKIMYĖS ORDINAS

Etiopijoje, daugpatvės šalyje, vyriausybė įsteigė Vėdinės istikimybės ordiną. Ordino kavalierius titulas suteikiamas vyrams, kurie išgyvena su viena žmona 25 metus. Vyrui išgyvenę 40 metų su viena žmona, gauna Didžiojo mistro titulą.

Teisės patarimai

Advokatė dr. M. Sveikauskienė sutiko atsakyti į keleivio skaitytojų klausimus teisės reikalais. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atsiliepimus spausdinsime šiame skyriuje. Laiške reikia pažymėti, kad esate Keleivio skaitytojas.

Klausimus prašome siųsti tiesiog šio adresu:

Dr. M. Sveikauskas, Attorney at Law,
Co-operative Bank Plaza
1864 Centre Street
Boston, Mass. 02132

Klausimas

Mano vyras turi savo bižnį. — jis parduoda baldus ir reikmenis kirpykloms. Turime du sūnus: vienas 20 metų, kitas 18 metų. Nė vienas iš vaikų nenori su tėvu dirbti. Jie nenori iš viso dirbti. Jaunesnysis pernai baigė high school ir dirba garaže (gasoline station). Jis uždirba apie 40 dol. per savaitę, nes dirba trumpas valandas ir tik tada, kada nori. Vyresnysis sūnus visai nedirba: vis guli ant sofos ir skaito visokias kvailas knygas. Tėvas jį kalbino padėti dirbti, ir jis jau vienu metu buvo sutikęs, bet, kai tėvas jam liepė nusikirpti plaukus, jis visai pasiuto. Sako, aš nesikirpsiu plauku, nes aš esu muzikas ir man įdomi tik muzika. Jis, tiesa, skambina gitara, bet su savo muzika ir išdykusiais draugais niekur toli nenuėis.

Namie nuolat skandalai ir barriai. Aš stengiuosi tėvą ir sūnų taikyti, kai esu namie. Praeitą savaitę buvau išvažiavusi savo motinos apsilankyti, ir mano vyras taip susibūrė su sūnum, kad pradedo tikros muštynės. Kas jas pradėjo, nežinia. Tik žinau, kad mano vyras nubėgo į teismą ir pasirašė raštą, reikalaujamas, kad mūsų vaikas būtų padėtas į kalėjimą. Vaikas paliko namus ir man keletą kartų skambino, kai tėvo nebuvo namie. Jis prašė, ir aš jam daviau keletą dolerių.

Dabar aš bijau savo vyro, nes jis yra didelis karštakošis, kai supyksta, ir, be to, turiu didžiausią rūpestį, kad mano vaikas bus padėtas į kalėjimą. Kaip tėvas gali tain padaryti savo paties vaikui aš nesuprantu.

Jei Tamsta parašys laišką ir jam pasakys, kad jis neteisėnai pasielgė, tai gal jis nakeis savo nusistatymą. Mes abu du visuomenės nariai skaitome Tamstos straipsnius.

Nelaiminga motina

Illinois valstija.

Atsakymas

Kalbos nėra, kad beveik visi tėvai, kurie turi nepilnametius vaikus (teen-agers), dabartiniais laikais turi su jais vienokių ar kitokių vargų. Generacijų spraga (generation gap) — šis terminas nėra vien tuščiažodžavimas. Tačiau aišku, kad Tamstos vyras, kuris, neabejoju, savo vaiką myli ir jam nori tik gero, — nieko neatsieks su tokiais metodais. Manau, kad ir Tamsta be reikalo duodi savo vaikui "keletą dolerių". Tegul pats užsidirba. Kai norės valgti, nebūdamas invalidas, jis badu nenumirs. Turės pasirū-

pinti pats savo paties išlaikymu. Tas išeis jam į gerą.

Jo tėvas, matyti, netekęs kantrybės, pasakė, kad pasodinsiąs vaiką į kalėjimą, ir dabar nenori "išsivadėti" savo žodžio. Galui Tamstą užtikrinti, kad, jei Tamstos sūnus ir sudavė tėvui, bet neturi vadinamo "criminal record", tėvo prašymo pasodinti jį į kalėjimą neužteks. Jei vaikas anksčiau niekam nieko blogo nėra padaręs, t. y. nieko teisiniai blogo, — jo resodins į kalėjimą. Žinoma. Tamstos vyras jį bus apkaltinęs vadinamuoju "assault and battery". Tačiau teisėjas vargiai norės "kištis" į šeimą, išvykusius ne susipratimus. Jis gali vaiką išburti, ir tai vaikui nepakenks, bet tuo reikalus ir užsispaigs. Nei ilgi plaukai, nei grojimas gitara Tamstos vaiko nepadaro "kriminalistų". Jis yra nesustiprėjęs (confused) berriukas, kaip milijonai jo generacijos jaunų žmonių. Reikia neužmiršti, kad yra daug gerų intencijų ir aspiracijų jaunų žmonių. Turbūt, tokių dabar yra daugiau, negu kitais laikais jų būdavo. Reikia turėti su jais milžiniškos kantrybės ir nerdaug rimtai jį "reimti". Kaip anelai sako: "You must take it with a grain of salt".

Skaitytojai, California

Gavau ir perskaičiau Tamstos atsiųstus banko laiškus ir cirkuliarus. Laiške pasakyta, kad į tą banką dedamos santaupos yra federalinės valdžios apdraustos iki 20,000 dolerių sumos. Kaikurie bankai arba taupomosios kasos bankai (savings and loan associations) moka aukštesnius nuosimėjus, negu kiti bankai. Iš atsiųsto laiško yra aišku, kad, jei Tamsta padėsi į šią istaigą sumą pinigų, neviršijančią 20,000 dolerių, ta suma bus federalinės valdžios apdrausta. Jei tuos pinigus laikysi dvejuis metais, gausi už juos nuo 6 iki 6.18 procentu per metus. Nemanau, kad Tamsta turi pagrindo manyti, kad tai istaiga, kurios laiška ir aplinkraščius man prisiuntė, yra apgavikai. Beje, kad gaunam 6 arba 6.18 nuosimėjus, reikia padėti ne mažiau kaip 5,000 dolerių.

Skaitytojai, Cleveland, Ohio

Nėra jokios prasmės vienam sudaryti testamentą, o kitam — ne. Juk niekas nežino, kas mirs pirmas; gal pirmiau mirs tas, kuris bus nesudaręs testamentą. Jei norite sutvarkyti savo reikalus, patariu abiem nueiti pas advokatą ir sudaryti atitinkamus testamentus. Be to, jūsų advokatas dar gali padėti sudaryti sutartį visokiems netikėtumams pašalinti.

ROMANAI

Birutė Pukelevičiūtė, — RuGSEJO SEŠTADIENIS, premijuotas romanas, 237 psl., kaina \$5.00.

Jurgis Gliuda, LIEPSNOS IR APMAUDO AŠOČIAI, premijuotas romanas, 304 psl., kaina \$4.00.

Alė Rūta, VIENISI PA-SAULIAI, romanas, 265 psl., kaina \$3.50.

D. Nendrė, AIDAS TARP DANGORAIZIŲ, romanas, 365 psl., kaina \$5.

Vytautas Volertas, ŠA-MOKSLAS, premijuotas romanas, 279 psl., kaina \$3.50.

Aloyzas Baronas, PAVASARIO LIETUS, 261 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

Vincas Ramonas, MIGOTAS RYTAS, 166 psl., kaina \$2.50. Gaunama Keleivio administracijoje.

Jeronimas Ignatonis, LŪZIAI, 301 psl., kaina \$3.00.

Andrius Valuckas, NEMUNO SŪNUS, romanas iš suvalkiečių ūkininkų sukilimo 1925 m., I tomas, 230 psl., kaina \$3.00.

Andrius Valuckas, NEMUNO SŪNUS, II tomas, 428 psl., kaina \$4.00.

Salių Salminen, KATRYNA, romanas, laimėjęs Švedijos literatūros premiją, 291 psl., kaina \$5.00.

Petr. Tarulis, VILNIAUS RŪEAS, 495 psl., kaina minkštais viršeliais \$3.15, kietais viršeliais \$3.75.

Jurgis Gliuda, DELFINO ŽENKLE, premijuotas romanas, 234 psl., kaina \$2.50.

Albinas Baranauskas, KARKLUPENUOSE, premijuotas romanas, 224 psl., kaina \$2.50.

Kazys Alėnas, UPE I RYTUS, UPE I ŠIAURĘ, romanas I dalis, 325 psl., II dalis 302 psl., kiekvienos dalies kaina \$3.00.

Alė Rūta, KELIAS Į KAIRĘ, premijuotas romanas iš JAV senosios kartos lietuvių gyvenimo, 248 psl., kaina \$2.00.

Vytautas Volertas, GYVENIMAS YRA DAILUS, romanas iš lietuvių emigrantų gyvenimo, 242 psl., kaina \$2.50.

Vytautas Volertas, UPE IŠEKA VINGIAIS, romanas 332 psl., kaina \$3.50.

Vacys Kavaliūnas, KALNU CIESMĖ, premijuotas romanas, 201 psl., kaina \$2.50.

Kazys Plačėnis, PULKIM ANT KELIŲ..., romanas iš kun. Strazdelio gyvenimo, I tomas 200 psl., kaina \$2.00, II tomas 160 psl., kaina \$2.00.

Juozas Kratkauskas, ILLI-VAGO UGNIS, premijuotas romanas, 265 psl., kaina \$2.50.

Aloyzas Baronas, LIEPAI IR BEDUGNĖS, premijuotas romanas, 279 psl., kaina \$3.00.

Vytautas Alantas, TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ, 462 psl., kaina \$4.50.

Juozas Svaistas, ZIOBRIAI PLAUKIA, romanas iš knygnešio km. M. Sidaravičiaus gyvenimo, 233 psl., kaina \$2.50.

Aloyzas Baronas, VIENIŠI MEDŽIAI, 117 psl., kaina \$1.50.

Pranas Naujokaitis, UPELIAI NEGRIZTA Į KALNUS, 509 psl., kaina \$5.00.

MINDAUGO NUŽUDYMAS, Juozas Kratkauskas premijuotas romanas, 246 psl., kaina \$3.

Vietinės žinios

Dr. Elona Vaišnienė kalbėjo apie lietuviškąjį švietimą

Praeitą šeštadienį LB Kultūros klube dr. Elona Vaišnienė, švietimo Tarybos narė, gausiai auditorijai kalbėjo apie lietuviškojo švietimo problemas, kurios čia kylančios, žvelgiant bent penkerius metus į priekį. Prelegentė pateikė skirtų ateičiai eilę savo pasiūlymų, dėl kurių po paskaitos vyko gyvos diskusijos.

Dr. E. Vaišnienė mananti, kad po kelerių metų žymiai padaugės jaunu šeimų, kurie ir tėvai, ir vaikai jau nemokės pakankamai arba ir visai lietuviškai kalbėti. Tai jau dabar reikia rūpintis, kaip tiems angliskai kalbantiems mūsų vaikiškiams įkvėpti lietuvišką sielą, kaip išsaugoti jų rėsi su lietuvių tauta. Tam reikės specialiu anotu kalba vedamų liuanistinių klasių su specialiai tam paruoštais mokymoiais. Tam anotu kalba lietuviškam mokymui ir auklėjimui ji nurodė ir daugiau paskirų būdų ir priemonių.

Turėdama galvoje lietuvišką vadovėlių ir aplamai jaunimui skaitinių trūkumą, paskaitininkė kėlė mintį, jog kankuriais atvejais gal būtų galima pasinaudoti ir dabar Lietuvoje vaikams išleisomis knygomis, mums joms nepriimtinas dalykus ar ten esančią pronaandą atitinkamai paaikškinant.

Dėl tokių projektų klausytojų dauguma buvo kiek skirtingos nuomonės. Oponentai suabejojo, ar nutautėje ir lietuvių kalba užmiršę tėvai platesniu mastu rūpintis savo tokių pat nutautėjusių vaikų lietuvišką auklėjimą ir mokymą, nors tai būtų atliekama ir anglų kalba. Net pasisakyta, kad toks "angliškai lietuviškas" auklėjimas ir mokymas, nesiekiant būsimųjų kartų išmokyti lietuviškai skaityti bei rašyti, galis nutautėjimo procesą pagreitinti.

Vis dėlto prelegentės išdėstyti gana "drąsus" projektai privertė auditoriją giliau susimąstyti dėl savo vaikų ir vaikiškių auklėjimo krypties ir būdų, buvo susipažinta, ką galvoja mūsų liuanistiniam švietimui vadovaujantieji veiksniai, ir rasta proga pareikšti ir savo nuomonę.

Žavi ir narsi prelegentė buvo palydėta gausiais plojimais.

Nepaprastas koncertas

Sekmadienį New England Mutual Life bendrovės salėje buvo Vilniaus operos solisto Vaclovo Daunoro koncertas. Jo esminį įvertinimą duosime kitame Keleivio numeryje, o čia tegalima tik pasakyti, kad tai buvo vienas iš aukščiausio meninio lygio įvykių. Tie, kurie to koncerto klausėsi, ilgai jo nepamirš. Publikos buvo ne tik iš Bostono, bet ir iš kitų vietovių.

Būtų gera, jei koncertas būtų prasidėjęs ir baigėsi, kaip ir visi kiti panašūs pa-

rengimai, be jokių pašalinių padarinių. Deja, ir mes, kaip ir kitose kolonijose, nesugebame savo tarpe išlaikyti "jausmų pusiausvyros" ir savanoriškai ėmėme vykdyti "peilio politiką". Koncerto priešininkai per pastarąsias kelias dienas sukėlė ne tik daug dulkių, bet pridrabstė ir skysto purvo, kuris, kaip žinoma, kartais atšoka ir ant jį taškandžio veido.

Daugeliu svarbių ar mažiau svarbiu klausimų žmonės būna skirtingu nuomonių. Suprantama, kad ir i V. Daunoro koncerta galima ir leistina kiekvienam laisvam tautiečiui skirtingai pažiūrėti ir skirtingai apsispresti. Bet tikroji blogybė prasideda tik tada, kai savo nuomonei ginti tariai kultūringas žmogus pavartoja priemones, netoli nuo anuoogintos kūno dalies rodymo ir langų daužymo.

Pačiam koncertui praėjus be jokių nesutarimų ir su ovacijom, mes linkėtume visiems vėl senoviskosios vienuvės ir bendro darbo, nors ir kiek abejojame, ar ta nareidaniama vienybė greitai vėl visur grįš.

Apgaulingas filmas

Spaudoj, per radiją ir atskirais lapeliais buvo garsinamas skambiu vardu pavadintas filmas — Lietuvos Tragedija. Tos reklamos paskatintas sekmadienį i So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos salę susirinko nemažas bostoniečių būrys.

Prieš filmą pradėdant rodyti, žodį tarė A. Matjoška. Toliau sekė trumputis gražus Onos Ivaskienės paruoštas montažas, kurį atliko 7 mažos mergaitės, ir tada jau filmas.

Tie, kurie tikėjosi pamatyti gyvai pavaizduotą Lietuvos tragediją, turėjo nusivilti, nes pamatė tikrai jau kitose apžvalgose regėta viena kitą nelaimės ištiktos Lietuvos vaizdelį. Tai tikrai iš įvairių gabalėlių sudarytas mišinys.

Dar gerai, kad apsižiūrėta ir iškirta didelė filmo dalis, kurioje filmo sudarytojo "įsmugeliuoti" visiškai tikrajai Lietuvos tragedijai priešingai vaizdai, apie ką jau rašė Tėviškės Žiburiai ir kita mūsų spauda.

Negerai, kad su tuo filmu buvo suplaktas ir Balso skyrius. Jis pirma skėlbė jį rodyti, ir tik paskutini sekmadienį per Laisvės Varpo radiją buvo paskelbta, kad dėl "techniškų kliūčių" filmas rodytų ne Balfas, bet "Bostono lietuvių komitetas" (Nenaskelbta, nei kas ta komiteta sudarė). Gerai, kad Balfas nuo to "biznio" atsisakė.

Bostono

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Gegužės 3 d. 3 val. popiet Thomas Park aukšt. mokyklos salėje Chicagos Scenos

Ekskursijos į Lietuvą

vyksta

liepos 20 d., rugpjūčio 24 d., spalio 7 d.

Kaina \$691.00

Vietų skaičius ribotas — Nesivėluokite!

Ekskursijų reikalų kreipkitės į

Trans-Atlantic Travel Service

390 West Broadway,
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

Darbuotojų sąjungos organizuotas Antaro Rūko vaidinimas "Bubulis ir Dundulis". Rež. Alg. Dikinis. Pakvietė Kult. subatvakarių komisija.

Gegužės 9-10 dienomis Tautinės S-gos namų salėse skaučių Židinio ruošiamą dail. A. Petrikonio meno parodą.

Gegužės 17 d. 2:30 val. popiet Tautinės S-gos namuose J. Gaidelio mokinių koncertas.

Rugpjūčio 9 d. Romuvos parke Brocktone, Montelloj, Minkų radijo gegužinė.

Spalio 11 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos 70 metų sukakties ir senų narių pagerbimo banketas.

Spalio 17 d. Bostono inžinierių balius Sheraton Motor Inn., Quincy, patalpose.

Spaudą bevartant

(Atkelta iš 2-tro pusl.)

Mūsų spaudą ypač sudomino jauno sovietinio istoriko Andriaus Amalriko šauliui pavadinimu knyga: "Ar Sovietija sulauks 1984 metų?" Ji įdomi dar tuo, kad, matyti, rašyta ne tiek Sovietijos žmonėms, kiek Vakarams. Autorius kupinas beviltiškų pranašavimų. Sovietijos visuomenę dabar sudaranti siauroka "vidurinė" (buržuazinio pobūdžio) įvairių technikų - biurokratų klasė ir daug gausesnė netokultūringos "liaudies" masė. Abu šiuos visuomenės sparnus slėgia diktatūrinės partijos viršūnė, turinti savo nuguose policinę galią. Ši valdančioji viršūnė neturi nei noro, nei sugebėjimo vykdyti reikalingas reformas, todėl jų ir nelauktina ateityje. Sukrėtimų atneš neišvengiamas Sovietijos - Kinijos karas, įvyksiantis 1975-1980 metų laikotarpyje. Už pavadžio vedžiojama Rytų Europa tada susidės su apsijungusia Rytų-Vakarų Vokietija Maskvai spausiti. Nekultūringos masės pakils viską naikinti, vidurio klasė neturės sugebėjimo joms sutvarkyti, o karas Sovietijai visai pribaišs.

Sovietiją valdančių viršūnių įgimtą nesugebėjimą būtinoms reformoms iškelia ir Washington Post dienraščio buvęs bendradarbis Maskvoje Anatolis Shubas, kuris

draugavo su Amalriku ir buvo išprašytas lauk. Jis savo išpūdžių knygą pavadino Rusijos Tragedija. Ten sako, jog dabartinės viršūnės daro tas pačias klaidas, kurias darydavo carai. Švietusomenę atšaldo ir atstumia, o neprieina ir prie liaudies, kuri valdžiai darosi abejinga ir svetima. Pačioje viršūnėje savo keliu vyksta kova tarp "atžagareivių" ir "pirmievių", kuri paralyžuoja visą valdymo aparatą. Bioma ir perdaug toli ir nuo Stalino nueiti ir vėl prie jo metodu grįžti. Taip ir tūpčiojama vietoje. Shubas tačiau turi daugiau vilčių "demokratinei opozicijai", negu Amalrikas.

Vieną demokratinės opozicijos kovos lapą paraišė buvusio Sovietijos diplomato Litvinovo vaikaitis Povilas savo knygoje Demonstracija Puškino aikštėje. Čia būrys Sovietijos piliečių demonstravo prieš nuteisiamą rašytojų Siniavskio ir Danilkaus, kurie spausdinosi savo raštus svetur, nes diktatūros cenzūra neleido jų spausdinti Sovietijoje. Už protestą prieš Čekoslovakijos okupaciją Povilas buvo areštuotas ir pasodintas kalinėjimą. Jo ir kitų bylos bent įrodė šiek tiek "pažangą" nuo Stalino laikų: kaltinamieji nedingsta naktimis be žinios, bet iškeliamos šiekios tokios bylos, kurios viešai svarstomos, tiesa, "parinktai" publikai dalyvaujant.

Žiūrovu (Observatoriu) pasirašiusio knyga Massage from Moscow, kurią išleido Knopfo leidykla New York, įdomi tuo, kad autorius (matyti, anglas - amerikietis studentas) gyvena gana ilgai Maskvoje ir draugavo su vietiniais. Sako, jų (vodkai palaistomos) nuotaiskos esančios "nebojimas" ir "rūpestis" apie ateitį. Autorius turėjęs ilgokų išsikalbėjimų su mergina taksi šofere, kuri buvusi gili Sovietijos patriotė, bet sykiu nešiojusi savo panieką ir pajauką "jiems" — valdantiems biurokratams, kurie, sako, visi verčiasi kokia nors sukybe (kitais žodžiais, yra "raketieriai"). Autorius prieš Shubą pritaria Amalrikui, kad demokratinei opozicijai yra persilpną išreikalaus reformoms. Tiesa, diktatūra leidžia laisviau su Vakarais susisiekti, bet viena mergina dalyką šitaip apibūdino: "Jie leidžia tau daugiau sužinoti ir pažinti, jeigu moki laikyti užčiauptą burną ir

nepasakoti tai, kas matyta ir girdėta."

Ir Žiūrovas mano, kad liaudis pasidariusi abejinga valdžiai, o aplamai visuomenė iš viso neturi švietesinio rytojaus vilčių. I triukšmus keliančius opozicininkus ten žiūrima kaip į "spiaudytojus prieš vėją". Vienas didrusis Žiūrovui pareiškęs: "Keliu taure už tėvynės didvyrius, — reiškia tuos, kurie stovyklose. Pet nieko kito ir nedarau, tik keliu taure!"

Vienas tų didvyrių buvo Anatolis Marchenko, kurio My Testimony išleido Dutono leidykla New York. Jis pirmiausia buvo areštuotas už muštynes darbuvietyje 1960 metais. Jis pabandė iš stovyklos pabėgti į Iraną, bet buvo sugautas ir gavo šešis metus kaip "išdavikas". Paleistas jis dalyvavo proteste prieš Čekoslovakijos okupaciją. Knygoje jis pavaizduoja jau ne Stalino laikų Vorkutą ar Sibirą, bet nemažiau nežmoniškas stovyklas ties Uralu (Potmoj). Kitos, kaip žinoma, yra buvusioje Besarabijoje (Moldavijoje), i kurias grūdami "nusikalte" ukrainiečių švietuliai.

Žiūrovas

SPECIALUS RUBLIŲ CERTIFIKATAI

Intertrade Express bendrovė, turėdama 20 metų patyrimą, pataria i Lietuvą siųsti specialius rublių sertifikatus, už kuriuos ten Vnešposytorgo užsienio valiutos krautuvisė galima pirkti žemomis kainomis įvairiausių pirmos rūšies prekių. Bendrovė siūnia veltui katalogą, iš kurio galite sužinoti prekių kainas. Rašykite:

Intertrade Express Corp
125 E. 23rd Street,
Second Floor,
New York, N.Y. 10010
Telef. 982-1530

Nori susipažinti

Pasituris pensininkas ieško moters pensininkės, kuri viena nuobodžiauja, kad galėtume sukurti draugišką gyvenimą. Galiausiai tamsta pasiminti prie savęs, galia ir pas tamsta persikelti gyventi, kaip susitarime.

Rašyti:
D.L., 7339 So. Talman Ave.,
Chicago, Ill. 60629. (18)

Pasiturinti našlė ieško rimto gyvenimo draugo 58-60 metų amžiaus.

Kas jaučiasi vienišas ir ieško ramaus šeimyninio gyvenimo, rašykite Keleivio adresu, pažymėję ant voko "M. A."

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo programa Naujojo Anglijo š stoties WLYN, 1360 k' lokikly ir iš stoties FM 101.7 mc. veikia sekmadienis nuo 1 iki 1:30 val. di. Perduodama: Vėliausi pasaulinių žinių santraukos komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka. Biznio reikalais kreipkitės Baltic Florists gėlių ir dovų krautuve. 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis

NENUSIMINKITE!

Galima pagelbėti sergantiems reumatu, rankų ar kojų skausmais, nutirpimu, jaučiant nuovargį. REE-LEEF RUB mėsas daugumai pagelbsti. Užtikrinam patikimas, arba grąžiname pinigų. Šlyskite \$5, gausite vaistus nurodymais.

ROYAL PRODUCTS
North Sta., P.O. Box 9112
Newark, N.J. 07105

Laisvės Varpas Lietuvių Radijo Valanda

Sekmadieniais 11-12 val.

AM 1,430 KC ir FM 107 MC

Vedėjas PETRAS VIŠCINIS

173 Arthur Ave., Brockton, Mass. 02402. Tel 586-7209

SLA

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA—jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIONUS dolerių nariams.

SLA—didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS uleiško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA—jau turi daugiau, kaip tris su puse miliono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10.000.00.

SLA—jaunimui duoda gera Taupomąją Apdraudą — Edowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA—duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudos tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA—AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims rekomenduojama lietuviškų klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentinės apdraudos mokeskis \$2.00 i metus

SLA—kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės i kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America
307 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma LIETUVA

Informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškuosius įvykius, deda daug ir įdomių nuotraukų ir atvirai pasisako apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite įdomių skaitytojų laiškų skyrių, kuriame laukia abipusių pasisakymų ir nuomonių kiekvieno visiems svarbia problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiškas mūsų išeivijos laikraštis, iešką naujų bendradarbių bei idėjų, visuomet atviras kiekvieno nuomonei, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumerata JAV-se \$8.00

Adresas:

7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

BUVO \$4, DABAR TIK \$2

Lietuvių išeivija Amerikoje

Parašė STASYS MICHELSONAS

Šią 500 puslapių gausiai iliustruotą knygą dabar galite gauti už \$2, iki šiol ji kainavo \$4.

Ką toje knygoje rasite? Labai daug. Ten visa JAV, Kanados ir Pietų Amerikos lietuvių išeivijos istorija. Joje rasite, kada ir kaip ta išeivija prasidėjo, aprašytas jos organizacijas, jos spaudą, jos veikėjus, jos santykius su Lietuva ir kt.

Knyga parašyta lengva kalba, kiekvieno ji lengvai skaitoma. Tad paskubėkite ją įsigyti.

Kitos tokios knygos neturime.

Vietinės žinios

S. Dariaus posto banketas

Stepono Dariaus posto metinis banketas bus gegužės 9 d. 5:30 val. vak. posto salėje (168 H gatvė). Legionieriai kviečia visus jame dalyvauti. Posto legionierės pagamins gardžių dešrų su kopūstais, vištų kojų, bus ir gėrimų pasirinktinai. Bilietus (\$4) kviečiame įsigyti iš arksto.

Vasylių koncertas nukeltas į rudenį

Vasylių ir Vebeckaitės koncertas dėl įvairių priežasčių neįvyks nei gegužės 2 nei 3 dieną, nes nukeltas į rudenį.

Lietuviai respublikonų partijoje

Respublikonų partijos 6-sios apylinkės komitete yra 35 nariai, kurių tarpe 4 lietuviai. Jo vicepirmininkė yra Felicija Grendalytė.

Komitetas į partijos konvenciją birželio 27 d. išrinko 3 atstovus: komiteto pirmininką O. Lomasney, vicepirmininką F. Grendalytę ir Bronę Kapocienę.

Keleivio talkininkas

J. Krakonis iš Patersono, N.J., pratęsė penumetams 2 metams ir dar pridėjo Maikiui su tėvu \$13.

Lankėsi V. Rastenis

Praeitą savaitgalį Bostone lankėsi Vincas Rastenis iš New Yorko. Jis čia buvo atvykęs Encyclopedia Lituanica reikalais. Mat, jis yra įtrauktas į enciklopedijos redakcinį darbą, nes vienam redaktoriui S. Sužiedėliui yra per daug sunki našta šio didžiojo sumanymo.

Svečias iš Lietuvos

Iš Lietuvos į Bostoną atvažiavo Julius Adomonis ir čia žada kelis mėnesius paviešėti pas savo vyriausią brolių Joną Adomonį ir jo sūnų Joną.

Svečias paskutiniuoju laiką gyveno Palangoje, o prieš tai Panevėžyje.

Kazimieras Mockus grįžo po operacijos iš ligoninės

Visų mūsų gerai pažįstamas ir mėgiamas kolonijos narys žurnalistas ir visuomenės darbuotojas Kazimieras Mockus, pašlijus sveikatai, buvo paguldytas Miesto ligoninė, kur jam padaryta sėkminga operacija. Ten išgulėjęs bene 6 savaites, jau grįžo namo ir jaučiasi labai gerai.

K. Mockus yra plačiai bendradarbiavęs išėjusių spaudoje, buvęs vienas Bostono lituanistinės mokyklos kūrėjų, jos vedėjas ir mokytojas ir gyvai dalyvavęs įvairių kultūrinių ir visuomeninių organizacijų veikloje.

Nuosirdžiai linkime jam vėl sustiprėti.

Sunkiai serga J. Vinciušas

Keleivio patikėtinių tarybos narys Juozas Vinciušas, kuris dabar gyvena St. Petersburg, Fla., sunkiai serga. Tai pranešė mums buvęs bostonietis Petras Ketvirtis. Linkime ligoniui greitai pasveikti.

VIENERI METAI BE JONO VASILIAUSKO

Visi žmonės mūsų aplinkoje reikalingi, bet kaikiurie būtinai. Visi mūsų apgailėti išvyksta amžinybėn, bet kaikiurie šviesūs šešėliai ilgami lieka mūsų tarpe, kaikiurie žodžiai ir veiksmai vis iš naujo atgyja mūsų atmintyje, jų veidas vis žvelgia į mus mūsų vaizduotėje, kol mes patys iš čia iškelsime.

Toks būtinas žmogus ir

daugelio neužmiršamas bičiulis buvo ir baleto aktorius Jonas Vasiliauskas, nuo kurio paskutinio žodžio ir nusišypsojimo balandžio 26 d. jau suėjo vieneri metai.

Bet mes vis dar girdime jo skambią kalbą mūsų pastogėje artimų svečių klegėjime.

Mums vis dar ataidi jo mėgiama kartoti Kipro Petrusko dainuota arija.

Mums vis dar atgyja aushyje jo plaučių ir spalvingų vaizdų pasakojimas, kaip ten buvo anais laikais, dar nepriklausomoje Lietuvoje ir svetimu kraštų didmiesčiuose didžiųjų menininkų sustikimuose.

Mes su skaudžiu širdies padilginimu atsimename jo kartu susirūpinimą dėl emigracija edančio nesantaikos

vėžio ir kitų panašių mūsų būdo gal net iš protėvių paveldėtų bruožų.

Ir tada mes lyg užsimirę dairomės, kur čia jis būtų mūsų tarpe prisėdęs, tarsi norėdami kažką jam pasakyti, pritarti jo nuomonei ar nuraminti jo sielvartą...

Deja, jau vieneri metai...

Mūsų kėdėje sėdi taip pat geras senas bičiulis, bet ne tas. Mums pasakoja taip pat praėjies grožį ir ateities rūpestį, bet ne tas. Mus vėžina, vašina, guodžia, myli ir mūsų ilgisi, bet ne tas...

Giedri naujo pavasario diena. Šiltas mielojo bičiulis Jono Vasiliausko antkapio akmuo. Ne, ne ši svetimo krašto saulė ji sušildė! Tai mirusio ir čia po tremties kelionės palaidoto žmogaus ir po žemėmis karšta širdis.

GAVOME MAŽĄ KIEKĮ SIENINIŲ KASDIEN ATPLĖSIAMŲ LIETUVIŠKŲ

KALENDORIŲ.

KAINA SU ATSIUNTIMU TIKTAI \$2.00.

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

169 Milbury St. WORCESTER, MASS.

Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcesterio, kuri siunčia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai veikia greitai ir tvarkingai.

Cia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje. labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Sviklienė

Telefonas: AN 8-2806
Dr. Jos. J. Donocan
Dr. J. Pašakarnio
J. P. DINIS
OPTOMETRISTAS
Valandos:
nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Trečiadieniais neprimama
447 BROADWAY
South Boston, Mass.

TEL. AN 8-2124
Dr. Amelia E. Rodd
(RUDOKIUTĖ)
OPTOMETRISTE
Valandos:
nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniais—uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Ketvirtis & Co.
—JEWELERS—
Laikrodžiai-Deimantai
Papuošalai
Elektros Prietaisai
Rūpestingai taisome laikrodžių
tiedus, papuošalus
379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel. AN 8-4649

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127

Skambinkite 268-2500

dabar už visus indelius moka **5 1/2 %**

Nuo įdėjimo dienos — Be įspėjimo iš anksto — Kas mėnuo yra priskaitomi nuosimčiai — Pilnas draudimas

Bankas veikia 105-tuosius metus. Nuosimčiai yra nurašomi nuo Mass. mokesčių. Bankas atidarytas nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. popiet. Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shalina ir adv. J. Grigalius. Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. Turtas (Assets) yra virš \$173,000,000

Dabar išsinuomokite

naują, saugų, švarų, modernišką ir geriausią TEXASO alyvos

kaitintuvą

Texaso sprausminės liepsnos sustiprintoją

\$2.00

Nuoma tik per mėnesį

SUTAUPYSITE

IKI 42 %

KURO

FORTUNA FUEL Co.

487 Washington Street
Dorchester, Mass. 02124

24 valandų patarnavimas

GE 6 1204

Naudingiausia skelbtis Keleivyje!

Paragink savo pažįstamus išsirašyti Keleivį. Jo kaina metams \$6.00.

ATLAS PARCELS CO.
82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apavų, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigų ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigų, o giminės ten vietoje galės pasirinkti užsakytas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsikviesti giminės čia pas save į svečius ar nuolatiniams apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę įsitikinsite. Vedėjas A. Schyrinskis

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtose salose, aplankyti gimines Lietuvoje ar juos atsikviesti į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigų ir siuntinių į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (skryties, lietaučius, megztinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus siųskite savo giminėms tik per

Podarogits Inc. skyrių Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9-5
Šeštadieniais 8-12

390 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis

The Apothecary LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

382 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6620

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662